

Thái Bình

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH THÁI BÌNH
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN THÁI BÌNH

NĂM THỨ 64
CHỦ NHẬT
Ngày 6 - 4 - 2025
Số 9436
và Thái Bình Chủ nhật 901
TÒA SOẠN:
126 - PHỐ LÊ LỢI - THÀNH PHỐ THÁI BÌNH
ĐT: 0227.3836.308 - 0227.3836.544 - 0227.3832.958
BÁO THÁI BÌNH ĐIỆN TỬ: www.baothaibinh.com.vn
EMAIL: tsbaothaibinh@gmail.com

Tôn vinh truyền thống văn hóa dân tộc

(Xem trang 2)

Cộng đồng doanh nghiệp
**TĂNG TỐC
SẢN XUẤT, KINH DOANH**

Trang 9

LỄ HỘI TIÊN LA
**Di sản văn hóa
phi vật thể quốc gia**

Trang 14

Tôn vinh truyền thống văn hóa dân tộc

(baophutho.vn) **Giỗ Tổ Hùng Vương và tuần văn hóa - du lịch đất Tổ năm Ất Tỵ 2025 là sự kiện có ý nghĩa đặc biệt, không chỉ thể hiện lòng thành kính, tri ân công đức các Vua Hùng mà còn là cơ hội để giới thiệu, quảng bá hình ảnh Phú Thọ - vùng đất giàu truyền thống lịch sử, văn hóa, đồng thời khẳng định tiềm năng phát triển du lịch. Đây cũng là dịp để tôn vinh những giá trị văn hóa thời đại Hùng Vương, kết nối cộng đồng và thu hút sự quan tâm của nhân dân cả nước cũng như du khách quốc tế. Nhân dịp này, phóng viên có cuộc phỏng vấn đồng chí Nguyễn Huy Ngọc, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Phú Thọ, Trưởng ban Tổ chức Giỗ Tổ Hùng Vương và tuần văn hóa - du lịch đất Tổ năm 2025 về các nội dung liên quan.**

Phóng viên: Thưa đồng chí Phó Chủ tịch UBND tỉnh, Trưởng ban Tổ chức, với vinh dự và trách nhiệm được thay mặt đồng bào cả nước trông coi lăng miếu, hương khói thờ cúng tổ tiên nơi đất Tổ cội nguồn, những năm qua, công tác tổ chức lễ hội được tỉnh triển khai như thế nào nhằm hướng tới một lễ hội mẫu mực của cả nước?

Đồng chí Nguyễn Huy Ngọc: Phú Thọ, vùng đất cội nguồn của dân tộc Việt Nam, tự hào là nơi tổ chức Giỗ Tổ Hùng Vương - dịp Lễ trọng đại để nhân dân cả nước và kiều bào hướng về tri ân công đức tổ tiên. Hàng năm, vào ngày 10/3 âm lịch, tỉnh Phú Thọ vinh dự đón hàng triệu lượt du khách thập phương đến dâng hương, tưởng nhớ các Vua Hùng. Với những nỗ lực không ngừng, Phú Thọ đã nâng tầm công tác tổ chức Giỗ Tổ Hùng Vương và tuần văn hóa - du lịch đất Tổ trở thành một lễ hội mẫu mực, trang trọng, mang đậm bản sắc dân tộc.

Giỗ Tổ Hùng Vương và tuần văn hóa - du lịch đất Tổ năm nay hứa hẹn thu hút đông đảo nhân dân và du khách thập phương, đặc biệt khi người lao động được nghỉ liên tiếp ba ngày. Sự kiện sẽ diễn ra với nhiều hoạt động đặc sắc, tái hiện đậm nét văn hóa thời đại Hùng Vương, đồng thời kế thừa và phát huy những giá trị truyền thống trong xã hội đương đại.

Các nghi lễ Giỗ Tổ Hùng Vương được tổ chức trang nghiêm, trọng thể theo phong tục dân tộc, với nghi thức dâng hương, dâng hoa của các đoàn đại biểu Đảng, Nhà nước cùng đông đảo nhân dân cả nước. Bên cạnh đó, chuỗi hoạt động văn hóa, thể thao, du lịch trong tuần văn hóa - du lịch đất Tổ năm Ất Tỵ 2025 sẽ diễn ra sôi động, mang đậm bản sắc vùng đất cội nguồn. Sự kiện không chỉ tạo cơ hội cho du khách trải nghiệm, khám phá các di sản văn hóa mà còn góp phần quảng bá sâu rộng hình ảnh lịch sử, văn hóa, con người Phú Thọ - vùng đất giàu tiềm năng du lịch.

Công tác chuẩn bị cho Giỗ Tổ Hùng Vương được các cơ quan, đơn vị liên quan tập trung hoàn thiện mọi mặt, từ cơ sở vật chất, xây dựng chương trình chi tiết cho các hoạt động văn hóa, nghệ thuật, thể dục thể thao, đến việc triển khai các phương án đảm bảo an ninh trật tự, an toàn giao thông. Đồng thời, công tác phòng, chống dịch bệnh, vệ sinh môi trường cũng được chú trọng, sẵn sàng đón tiếp đông đảo cả nước về dâng hương bái Tổ trong không khí trang nghiêm, thành kính. Tỉnh Phú Thọ đã chỉ đạo các cơ quan, đơn vị liên quan đẩy mạnh công tác quy hoạch, sắp xếp lại hệ thống hàng quán, điểm bán hàng dịch vụ trong khu vực di tích nhằm đảm bảo mỹ quan, văn minh. Đồng thời, tăng cường kiểm tra, xử lý nghiêm các trường hợp vi

Con Lạc cháu Hồng về với cội nguồn.

phạm trong hoạt động kinh doanh, nhất là trong thời gian diễn ra lễ hội.

Công tác quản lý du lịch cũng được chú trọng với yêu cầu các khu, điểm du lịch và đơn vị kinh doanh dịch vụ trên địa bàn nâng cấp cơ sở vật chất, cải thiện cảnh quan môi trường, nâng cao chất lượng sản phẩm, đồng thời đảm bảo các điều kiện an ninh, an toàn để phục vụ du khách một cách tốt nhất khi về tham dự các hoạt động trong chương trình Giỗ Tổ Hùng Vương và tuần văn hóa - du lịch đất Tổ năm 2025.

Hoạt động tuyên truyền được đẩy mạnh nhằm nâng cao nhận thức cộng đồng về ý nghĩa thiêng liêng của lễ hội, khơi dậy niềm tự hào dân tộc và trách nhiệm giữ gìn văn hóa. Đặc biệt, tỉnh chú trọng tuyên truyền về các giá trị văn hóa thời đại Hùng Vương, đồng thời hướng dẫn người dân, du khách thực hiện nếp sống văn minh, tự giác giữ gìn an ninh trật tự, vệ sinh môi trường và tuân thủ quy tắc ứng xử trong lễ hội.

Hướng tới xây dựng một lễ hội mẫu mực trong cả nước, UBND tỉnh Phú Thọ đã chỉ đạo các sở, ngành, địa phương thực hiện đồng bộ các giải pháp đảm bảo an toàn, văn minh. Trong đó, đặc biệt chú trọng không để xảy ra tình trạng ùn tắc giao thông, không để các cơ sở kinh doanh tăng giá tùy tiện hay “chặt chém” du khách. Các đơn vị kinh doanh dịch vụ phải công khai niêm yết giá, đảm bảo minh bạch. Ngoài ra, tỉnh cũng quyết liệt ngăn chặn tình trạng người lang thang, cơ nhỡ gây ảnh hưởng đến hình ảnh trang nghiêm của lễ hội, đồng thời duy trì trật tự, hạn chế thấp nhất tình trạng chen lấn, xô đẩy,

tạo điều kiện cho đông đảo cả nước tham gia lễ hội an toàn, thành kính.

Phóng viên: Thưa đồng chí, xin đồng chí cho biết Giỗ Tổ Hùng Vương và tuần văn hóa - đất Tổ năm 2025 có những điểm mới nào thu hút du khách về với đất Tổ?

Đồng chí Nguyễn Huy Ngọc: Bên cạnh các hoạt động truyền thống, Giỗ Tổ Hùng Vương và tuần văn hóa - du lịch đất Tổ năm 2025 sẽ có nhiều điểm mới, hứa hẹn mang đến những trải nghiệm đặc sắc cho người dân và du khách. Điểm nhấn đặc biệt là chương trình nghệ thuật khai mạc tuần văn hóa - du lịch đất Tổ với chủ đề “Âm vang nguồn cội” diễn ra vào tối ngày 1/3 âm lịch tại Quảng trường Hùng Vương. Từ ngày 1 - 9/3 âm lịch, công viên Văn Lang trở thành không gian văn hóa sôi động với hàng loạt chương trình nghệ thuật về đêm phục vụ nhân dân và du khách. Các hoạt động nổi bật bao gồm: Biểu diễn hát xoan của các câu lạc bộ hát xoan và dân ca, biểu diễn văn nghệ quần chúng, giao lưu các nhóm nhảy thanh niên, ban nhạc guitar, câu lạc bộ dân vũ, khiêu vũ, cùng chương trình nghệ thuật “Về thành phố lễ hội”. Đặc biệt, vào tối ngày 9/3 âm lịch có màn bắn pháo hoa tầm cao trên hồ công viên Văn Lang, tạo nên điểm nhấn rực rỡ khép lại chuỗi hoạt động nghệ thuật đầy màu sắc. Ngoài ra, chương trình “Sắc màu du lịch đất Tổ - Phú Thọ năm 2025” cũng được tổ chức, góp phần làm phong phú thêm trải nghiệm cho du khách và nâng cao sức hấp dẫn của lễ hội.

Bên cạnh các hoạt động văn hóa, lễ hội năm nay còn tổ chức nhiều giải thể thao tạo sân chơi sôi động và ý nghĩa, bao gồm:

giải Golf “Uống nước nhớ nguồn” - Phú Thọ năm 2025, Festival tinh hoa võ thuật hướng về cội nguồn, giải Marathon “Về nguồn” năm 2025... Những hoạt động này không chỉ góp phần quảng bá hình ảnh đất Tổ mà còn lan tỏa tinh thần đoàn kết, gắn kết cộng đồng thông qua thể thao và văn hóa.

Phóng viên: Thưa đồng chí, Giỗ Tổ Hùng Vương và tuần văn hóa - du lịch đất Tổ năm Ất Tỵ 2025 là cơ hội lớn để tỉnh Phú Thọ quảng bá về văn hóa và con người Phú Thọ. Ban Tổ chức sẽ triển khai những giải pháp nào để tăng cường truyền thông quảng bá về lễ hội và tuần văn hóa - du lịch đất Tổ năm nay?

Đồng chí Nguyễn Huy Ngọc: Giỗ Tổ Hùng Vương và tuần văn hóa - du lịch đất Tổ năm Ất Tỵ 2025 là sự kiện có ý nghĩa đặc biệt, không chỉ thể hiện lòng thành kính, tri ân công đức các Vua Hùng mà còn là cơ hội để giới thiệu, quảng bá hình ảnh Phú Thọ - vùng đất giàu truyền thống lịch sử, văn hóa, đồng thời khẳng định tiềm năng phát triển du lịch. Đây cũng là dịp để tôn vinh những giá trị văn hóa thời đại Hùng Vương, kết nối cộng đồng và thu hút sự quan tâm của nhân dân cả nước cũng như du khách quốc tế.

Nhằm quảng bá rộng rãi về sự kiện, Ban Tổ chức đã chủ động xây dựng kế hoạch truyền thông bài bản, triển khai nhiều hoạt động tuyên truyền phong phú và đa dạng. Công tác truyền thông được đẩy mạnh trên các phương tiện thông tin đại chúng, cổng/trang thông tin điện tử, ấn phẩm, tài liệu và các nền tảng mạng xã hội của cơ quan, đơn vị, địa phương. Đồng thời, tỉnh Phú Thọ cũng tổ chức tuyên truyền cổ động trực quan thông qua hệ thống băng rôn, pano, áp phích, cờ Tổ quốc và màn hình điện tử tại các cơ quan, đơn vị.

Bên cạnh đó, hoạt động truyền thông được lồng ghép trong các sự kiện văn hóa, nghệ thuật như: trưng bày triển lãm, biểu diễn nghệ thuật, chiếu phim tư liệu, tổ chức các giải thi đấu thể thao, tạo không gian trải nghiệm văn hóa sống động cho nhân dân và du khách. Đặc biệt, Ban Tổ chức khuyến khích mỗi người dân Phú Thọ cũng như du khách khi đến với đất Tổ tích cực chia sẻ, lan tỏa hình ảnh Phú Thọ trên mạng xã hội, góp phần quảng bá nét đẹp vùng đất và con người nơi đây.

Ngay từ đầu tháng 3/2025, tỉnh Phú Thọ đã tổ chức hội nghị gặp mặt báo chí để cung cấp thông tin chính thức về Giỗ Tổ Hùng Vương và tuần văn hóa - du lịch đất Tổ, đồng thời giới thiệu tiềm năng du lịch Phú Thọ. Sự kiện thu hút gần 40 phóng viên từ 30 cơ quan báo chí tham dự, góp phần lan tỏa thông tin rộng rãi đến công chúng. Trong suốt thời gian diễn ra lễ hội, tỉnh thành lập Trung tâm báo chí để tiếp nhận, cấp thẻ tác nghiệp, cung cấp thông tin chính thống và hỗ trợ phóng viên trong quá trình đưa tin về sự kiện.

Nhận thức rõ vai trò của sự kiện không chỉ là hoạt động tri ân, quảng bá văn hóa mà còn là cơ hội lớn để thúc đẩy du lịch, UBND tỉnh Phú Thọ đã chỉ đạo tăng cường hợp tác, liên kết với các công ty du lịch, doanh nghiệp lữ hành nhằm xây dựng những tour, tuyến du lịch gắn kết với tuần văn hóa - du lịch đất Tổ. Qua đó, du khách không chỉ được tham gia vào các hoạt động của lễ hội mà còn có cơ hội trải nghiệm những giá trị văn hóa đặc sắc, khám phá các danh lam thắng cảnh và di tích lịch sử trên vùng đất cội nguồn dân tộc.

Với sự chuẩn bị chu đáo, Giỗ Tổ Hùng Vương và tuần văn hóa - du lịch đất Tổ năm Ất Tỵ 2025 hứa hẹn mang đến một không gian lễ hội trang trọng, ý nghĩa và hấp dẫn, góp phần tôn vinh truyền thống văn hóa dân tộc, đồng thời tạo động lực phát triển du lịch Phú Thọ vươn tầm mạnh mẽ.

Nơi bảo tồn và phát huy GIÁ TRỊ VĂN HÓA NGUỒN CỘI

(baophuthovn) Nằm trên đồi Công Quán, sát chân núi Nghĩa Lĩnh, Bảo tàng Hùng Vương, khu di tích lịch sử Đền Hùng có vai trò “sứ giả lịch sử”, nơi lưu giữ, bảo tồn hàng nghìn tài liệu, hiện vật quý giá về những giá trị văn hóa cội nguồn của dân tộc Việt Nam.

Hướng dẫn viên Bảo tàng thuyết minh cho du khách đến tham quan.

Ấn tượng đầu tiên khi tới tham quan Bảo tàng, đó là không gian tĩnh lặng, mang kiến trúc khối hình hình vuông với ý nghĩa tượng trưng như một chiếc bánh chưng khổng lồ. Chính giữa tầng 1 trưng bày một chiếc trống đồng lớn mô phỏng theo trống đồng Đông Sơn, mang ý nghĩa tượng trưng cho chiếc bánh giầy tròn, theo quan niệm của người Việt cổ là “trời tròn - đất vuông”. Tầng 2 của Bảo tàng là nơi trưng bày chính để giới thiệu, tìm hiểu về sự hình thành, phát triển của Nhà nước Văn Lang và nền văn minh nông nghiệp trồng lúa nước của các Vua Hùng. Qua các tài liệu hiện vật gốc và các tài liệu khoa học phụ trợ được trưng bày theo các chủ đề: Đất nước, con người thời nguyên thủy; bắt đầu thời dựng nước; sự nghiệp dựng nước Văn Lang của các Vua Hùng; di tích lịch sử Đền Hùng và việc thờ cúng Vua Hùng trên đất cổ Phong Châu; tình cảm của đồng bào cả nước, sự quan tâm của lãnh đạo Đảng, Nhà nước và bạn bè quốc tế với Đền Hùng.

Đồng chí Nguyễn Thị Bích Phượng, Phó Trưởng phòng Quản lý di tích, văn hóa, lễ hội, khu di tích lịch sử Đền Hùng cho biết: Bảo tàng hiện lưu giữ, bảo quản trên 5.000 tài liệu, hiện vật khoa học. Tất cả đều được gìn giữ một cách trân trọng, sắp xếp khoa học và trình bày công phu. Mỗi khi có đoàn khách đến tham quan, cán bộ, hướng dẫn viên của Bảo tàng sẽ giới thiệu những dấu tích văn hóa vật thể, bằng chứng khoa học minh chứng cho quá trình phát triển của người Việt cổ từ thời nguyên thủy đến thời đại Hùng Vương.

Trong không gian ấm cúng, các tài liệu, hiện vật được trưng bày đã tạo nên

Các hiện vật trưng bày tại Bảo tàng mang giá trị lịch sử to lớn.

những điểm nhấn sinh động, tạo đặc trưng rất riêng, chỉ có trong không gian trưng bày tại Bảo tàng Hùng Vương. Qua thuyết minh của hướng dẫn viên Bảo tàng, du khách như được trở về toàn cảnh quá khứ lịch sử dựng nước và giữ nước của cha ông ta. Các hiện vật trưng bày được lựa chọn từ bốn giai đoạn văn hóa tiêu biểu là: Phùng Nguyên - Đông Đậu - Gò Mun - Đông Sơn. Trong đó, hiện vật thuộc giai đoạn văn hóa Đông Đậu tại Bảo tàng được sưu tập khá phong phú. Từ các loại công cụ lao động sản xuất; vũ khí, dụng cụ săn bắn; dụng cụ sinh hoạt đến đồ trang sức... được chế tác bằng các chất liệu khác nhau như: đá, đồng, xương, gốm... Qua đây cho thấy người Đông Đậu sống định cư lâu dài

trên những đồi gò ở vùng trung du để vừa có thể lên rừng săn bắt, vừa xuống đồng trồng cấy, sản xuất nông nghiệp. Là giai đoạn nối tiếp giữa văn hóa Phùng Nguyên và Đông Sơn, văn hóa Gò Mun cũng được phản ánh đậm nét qua các hiện vật đang trưng bày tại Bảo tàng. Đến đây, du khách được chứng kiến những hiện vật được làm từ đá, đồ đồng, gốm, gỗ khá phong phú. Đặc biệt, công cụ lao động bằng đồng được sử dụng trong sản xuất nông nghiệp đã góp phần thúc đẩy nền nông nghiệp thành ngành sản xuất chủ yếu của người dân. Các hiện vật trưng bày thuộc giai đoạn văn hóa Đông Sơn được lựa chọn từ các di chỉ khảo cổ học tiêu biểu của tỉnh như: Làng Cả (thành phố Việt Trì), gò De (xã Thanh Đình)...

Nền văn hóa này có rất nhiều loại hình: di chỉ cư trú, di chỉ mộ táng, di chỉ xưởng... trong đó, đồ đồng là di vật đặc trưng nhất.

Qua việc tham quan các phòng trưng bày tại Bảo tàng, du khách có thể hình dung sự ra đời của Nhà nước Văn Lang vào những thế kỷ đầu tiên của thiên niên kỷ thứ nhất trước Công nguyên, với sự phát triển của kỹ thuật luyện kim đồ đồng Đông Sơn đạt đỉnh cao, cư dân Việt cổ lúc ấy có nền sản xuất tiến bộ, dẫn đến sự dư thừa của cải và xuất hiện tầng lớp người giàu có hơn, kết hợp nạn xâm lấn từ phương Bắc tràn xuống. Vì vậy, con người lúc này có nhu cầu liên minh với nhau để trị thủy và đấu tranh chống giặc ngoại xâm. Khi đó, thủ lĩnh bộ lạc Văn Lang là bộ lạc mạnh nhất đã đứng ra thống nhất các bộ lạc khác. Thủ lĩnh nước Văn Lang ngày nay chúng ta gọi là Vua Hùng. Bộ máy Nhà nước Văn Lang lúc đó gồm: Các Vua Hùng, các Lạc Hầu, Lạc Tướng, thần bộ, nữ lệ... Xã hội không có tầng lớp nông nô, nô lệ bị áp bức.

Ngoài ra, du khách còn được chiêm ngưỡng bộ sưu tập ảnh giới thiệu về hành trình tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương, hát xoan Phú Thọ - di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại; Chủ tịch Hồ Chí Minh với Đền Hùng, tiêu biểu là bộ sưu tập ảnh chụp nhân sự kiện Chủ tịch Hồ Chí Minh thăm Đền Hùng ngày 19/9/1954 và gặp gỡ, nói chuyện với cán bộ, chiến sĩ Đại đoàn quân tiên phong trước khi về tiếp quản Thủ đô Hà Nội với lời căn dặn nổi tiếng: “Các Vua Hùng đã có công dựng nước/Bác cháu ta phải cùng nhau giữ lấy nước”. Lần thứ hai Bác về thăm Đền Hùng là gần tròn 8 năm sau, tức ngày 19/8/1962, với lời căn dặn: “Leo núi phải lên đến đỉnh cũng như người làm cách mạng không được bỏ dở chừng, đã đi phải tới đích”.

Ngoài những tài liệu khoa học của các học giả, các nhà khoa học trong và ngoài nước nghiên cứu về Đền Hùng và thời đại Hùng Vương được trưng bày còn có hàng trăm hiện vật do đồng bào Việt Nam ở khắp mọi miền đất nước cung tiến.

Bên cạnh đó là hình ảnh các đồng chí lãnh đạo Đảng và Nhà nước thăm viếng, trồng cây lưu niệm tại Đền Hùng; xem xét, phê duyệt quy hoạch tổng thể khu di tích lịch sử Đền Hùng; xây dựng Bảo tàng Hùng Vương... một số hình ảnh các đoàn khách quốc tế thăm Đền Hùng. Tất cả đều phản ánh tấm lòng của toàn dân ta và bạn bè năm châu với tổ tiên của dân tộc Việt Nam.

Nhiều lần về thăm Đền Hùng, lần nào gia đình bà Nguyễn Thị Sắc ở Hà Nội cũng ghé thăm Bảo tàng Hùng Vương. Bà Sắc cho biết: Gia đình tôi có 9 thành viên, các con tôi đang công tác trong các cơ quan nhà nước, các cháu tôi đang ở lứa tuổi học sinh tiểu học, THCS, vì vậy mỗi lần về Đền Hùng trong dịp Giỗ Tổ, tôi cũng đưa các cháu tham quan Bảo tàng để giúp các cháu có cái nhìn chân thực và đầy đủ nhất về các nền văn hóa thời kỳ mở nước của cha ông, hiểu hơn về lịch sử, về đất nước và con người Việt Nam, cũng như cảm nhận được tình cảm của đồng bào khắp mọi miền Tổ quốc gửi gắm lại nơi đây. Qua đó giúp các cháu luôn tự hào về truyền thống của dân tộc, ý thức trách nhiệm gìn giữ, bảo vệ những thành quả mà cha ông để lại.

Ấn tượng về kiến trúc, độc đáo về hiện vật, tinh tế trong trưng bày... đó là những điểm nhấn của Bảo tàng Hùng Vương, không chỉ giúp du khách tìm hiểu về thời đại dựng nước của các Vua Hùng mà còn mang đến những trải nghiệm thú vị, ý nghĩa, là điểm đến không thể thiếu trong hành trình về nguồn, tham quan di tích lịch sử đặc biệt quốc gia Đền Hùng, tháp hương tri ân công đức tổ tiên.

Lan tỏa bản sắc VĂN HÓA ĐỘC ĐÁO vùng đất Tổ

(baophuthovn) - Là vùng đất cổ, cái nôi của nền văn hóa Lạc Việt, kinh đô đầu tiên của Việt Nam, Phú Thọ hiện lưu giữ một hệ thống di sản văn hóa rất phong phú, đa dạng và độc đáo, rất riêng không nơi nào có được. Đây là nguồn tài nguyên quý giá để tỉnh trở thành trung tâm du lịch văn hóa - sinh thái - tâm linh của cả nước, với điểm nhấn là Giỗ Tổ Hùng Vương và tuần văn hóa - du lịch đất Tổ được tổ chức thường niên, thu hút du khách trên mọi miền Tổ quốc và quốc tế, từ đó lan tỏa bản sắc văn hóa độc đáo vùng đất Tổ.

Nghệ thuật hát xoan đã và đang được các nghệ nhân gìn giữ và lan tỏa

Về với nguồn cội

Cứ mỗi độ xuân về, hàng triệu người con đất Việt lại nô nức hành hương về với Phú Thọ, cội nguồn dân tộc Việt Nam, để tri ân công đức tổ tiên và các Vua Hùng đã có công dựng nước. Với Phú Thọ, bằng tình cảm, vinh dự và trách nhiệm được thay mặt đồng bào cả nước trông coi làng miếu, hương khói thờ cúng tổ tiên, tỉnh luôn chu toàn, chuẩn bị kỹ lưỡng cho điểm đến trên hành trình về với cội nguồn của đồng bào cả nước, người Việt Nam sinh sống ở nước ngoài; đồng thời cũng là dịp để tỉnh quảng bá bản sắc văn hóa độc đáo vùng đất Tổ đến với du khách trong và ngoài nước. Bởi thế, Giỗ Tổ Hùng Vương và tuần văn hóa - du lịch đất Tổ được tổ chức hàng năm vừa là chuyến hành hương về nguồn cội, vừa là tour du lịch văn hóa - sinh thái - tâm linh độc đáo.

Giỗ Tổ Hùng Vương và tuần văn hóa - du lịch đất Tổ năm Ất Tỵ 2025 diễn ra từ ngày 29/3 - 7/4/2025 (từ mùng 1 - 10/3 âm lịch). Trong đó, các hoạt động Giỗ Tổ Hùng Vương được tổ chức trang nghiêm, trọng thể, thành kính theo truyền thống văn hóa dân tộc với nghi thức dâng hương, dâng hoa của các đoàn đại biểu Đảng, Chính phủ, các bộ, ngành trung ương, các tỉnh, thành cùng đông đảo nhân dân trong cả nước.

Bắt nguồn từ vùng đất cổ Phú Thọ, đến nay tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương đã lan tỏa ra phạm vi cả nước. Theo thống kê sơ bộ, cả nước hiện có hơn 1.410 di tích thờ Hùng Vương và liên quan đến thời đại Hùng Vương, trải khắp các vùng miền, từ Bắc vào Nam. Riêng trên địa bàn tỉnh Phú Thọ có hơn 340 di tích gắn liền với tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương.

Từ năm 1995, ngày Giỗ Tổ Hùng Vương đã được Ban

Bí thư ghi trong thông báo là ngày lễ lớn trong năm. Sau đó, ngày 2/4/2007, Quốc hội đã phê chuẩn sửa đổi, bổ sung Điều 73 Luật Lao động cho người lao động được nghỉ làm việc, hưởng nguyên lương ngày Giỗ Tổ Hùng Vương. Năm 2025, ngày 10/3 (âm lịch) rơi vào thứ hai (ngày 7/4) nên kỳ nghỉ lễ năm nay sẽ kéo dài 3 ngày, từ ngày 5 - 7/4/2025, tạo điều kiện thuận lợi về thời gian cho người dân cả nước tựu về Phú Thọ trên hành trình về với nguồn cội.

Lan tỏa bản sắc

Với sự chuẩn bị kỹ lưỡng từ cơ sở vật chất, an ninh, chương trình nghệ thuật đặc sắc, Phú Thọ luôn sẵn sàng đón đồng bào, du khách trong dịp Giỗ Tổ Hùng Vương và

Các nghệ nhân tham gia cuộc thi gói bánh chưng, bánh giầy trong khuôn khổ Lễ Giỗ Tổ Hùng Vương và tuần văn hóa - du lịch đất Tổ.

giá trị văn hóa rất riêng của miền quê Phú Thọ.

👉 tuần văn hóa - du lịch đất Tổ năm Ất Ty 2025. Đây là dịp để Phú Thọ quảng bá, lan tỏa bản sắc văn hóa độc đáo vùng đất Tổ. Các sở, ngành, địa phương trong tỉnh luôn bảo đảm các hoạt động diễn ra trong trong những ngày lễ hội, bố trí hài hòa, thể hiện bản sắc văn hóa độc đáo vùng đất Tổ, tạo sức hấp dẫn, thu hút người dân và du khách, góp phần lan tỏa sâu rộng những giá trị lịch sử, văn hóa vùng đất cội nguồn.

Tuần văn hóa - du lịch đất Tổ 2025 được tổ chức với nhiều hoạt động phong phú, thu hút du khách đến với Phú Thọ như: chương trình nghệ thuật khai mạc tuần văn hóa - du lịch đất Tổ năm 2025; hội sách đất Tổ; trưng bày chuyên đề giới thiệu về tư liệu, hiện vật thời kỳ Hùng Vương; hội trại văn hóa và trưng bày, quảng bá, giới thiệu

các sản phẩm, sản vật địa phương; liên hoan văn nghệ quần chúng và dân ca Phú Thọ; trình diễn hát xoan làng cổ; hội thi gói, nấu bánh chưng, giã bánh giầy; giải bóng chuyền các đội mạnh cúp Hùng Vương, giải Marathon “Về nguồn”...

Đặc biệt, điểm nhấn của du lịch Phú Thọ trong dịp Giỗ Tổ năm nay là sự kiện “Sắc màu du lịch đất Tổ - Phú Thọ năm 2025” diễn ra từ ngày mùng 3 - 7/4 tại công viên Văn Lang. Trong khuôn khổ sự kiện diễn ra nhiều hoạt động quảng bá, giới thiệu du lịch Phú Thọ; thúc đẩy liên kết phát triển du lịch; giữ gìn và phát huy di sản văn hóa... “Sắc màu du lịch đất Tổ” chính là lời mời gọi du khách khám phá cội nguồn, hòa mình vào thiên nhiên, tận hưởng văn hóa đặc sắc của Phú Thọ.

HÀNH HƯƠNG VỀ CỘI NGUỒN

■ NGỌC TUYỀN
Kiến Xương

Tháng ba về mỗi người dân đất Việt
Lại trào dâng da diết nhớ tổ tiên
Đất Phong Châu thờ các bậc thánh hiền
Nơi Vua Hùng dựng nên nhà nước Việt

Hôm nay đây từng dòng người mãi miết
Hành hương về bái yết bậc anh minh
Tiếng gao chày đòi vọng mãi thậm thình
Lời sông núi ăm tình sâu nghĩa cả...

...Đền Hạ đây - mẹ Âu Cơ sinh hạ
Trăm người con được cả ấy sức trai
Thắp nén hương mà lệ cứ tuôn dài
Cha (*) với Mẹ (°) lại phải xa từ đó

Hơn trăm bậc ngôi đền Trung hiện rõ
Tương truyền rằng Vua so độ người thay
Chàng Lang Liêu cũng chính ở nơi này
Cặp bánh chưng, bánh giầy dâng lễ tạ

Lưng chừng mây ngôi đền cao hơn cả
Từng dòng người tắt tả ngược hay xuôi
Đền Thượng đây xây lăng mộ vua tôi
Hương thơm ngát bao đời còn tỏa mãi...

Vị Vua Hùng có hai người con gái
Cứ chiều về ra chải tóc soi gương
Bên giếng trong với môi thắm má hồng
Nàng Ngọc Hoa, Tiên Dung thời con trẻ...

...Những con người với bước chân lặng lẽ
Tụ về đây chia sẻ lúc hoàng hôn
Thắp nén hương về với chốn cội nguồn
Nơi đất Tổ của hồn thiêng sông núi.

“**” cha: Lạc Long Quân và “**” mẹ: Âu Cơ cũng từ đây xa nhau mỗi người một ngã.

TỰ HÀO DÒNG MÁU LẠC HỒNG

■ NGUYỄN LÊ ÁI NGỌC
Thành phố Hồ Chí Minh

Tự hào dòng máu lạc hồng
Trong tim ta cháy, Tiên Rồng Việt Nam
Lũy tre xanh, khói chiều lam
Cánh đồng trĩu lúa, mơ làm cánh chim

Biển mênh mông, bãi cát im
Núi non hùng vĩ phải tìm đâu xa
Việt Nam đất nước chúng ta
Bốn nghìn năm mãi khúc ca hào hùng

Tháng ba anh nhớ về cùng
Mùng mười Giỗ Tổ kính cung lòng thành
Khai sinh lập quốc, vang danh
Dựng xây, gìn giữ... cha anh rạng ngời

Trong veo Giếng Ngọc tuyệt vời
Tỏa hương Đền Thượng đời đời nhớ ơn
Vẹn nguyên Đền Hạ sắc son
Một nhà đoàn kết, nước non vững bền.

Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương QUA CÁC LỄ HỘI TRUYỀN THỐNG

(baophuthovn) Là vùng đất cội nguồn dân tộc, lễ hội cổ truyền của vùng đất Tổ rất phong phú, nhiều lễ hội có nguồn cội lịch sử từ xa xưa, được tổ chức theo thời gian âm lịch, chủ yếu vào dịp 3 tháng mùa xuân. Hệ thống các làng, thôn có liên quan đến việc phụng thờ và tham dự lễ hội gắn với tín ngưỡng thờ các nhân vật thời đại Hùng Vương trong quá khứ trải rộng khắp các địa phương trên địa bàn tỉnh...

Lễ hội rước chúa Gái, thị trấn Hùng Sơn, huyện Lâm Thao.

Với 15 di tích thờ Hùng Vương và các nhân vật thời Hùng Vương, trong những năm qua, huyện Lâm Thao luôn quan tâm đến công tác tu bổ, phục hồi các di tích cũng như bảo tồn những giá trị lịch sử, văn hóa, đáp ứng nhu cầu sinh hoạt văn hóa, tín ngưỡng của nhân dân. Những ngày đầu năm, tại nhiều làng, xã trên địa bàn huyện diễn ra các lễ hội truyền thống tưởng nhớ các bậc tiền nhân. Vào ngày mùng 8 tháng Giêng, nhân dân hai làng Vi - Trẹo, thị trấn Hùng Sơn lại háo hức hòa mình cùng không khí lễ hội rước chúa gái truyền thống của quê hương.

Ông Quán Văn Hùng, thủ từ di tích lịch sử văn hóa Đình Cả cho biết: Lễ hội rước chúa gái là sinh hoạt tín ngưỡng dân gian của cư dân nông nghiệp gắn liền với hai nhân vật lịch sử huyền thoại thời kỳ Hùng Vương dựng nước là Tản Viên Sơn Thánh và Ngọc Hoa công chúa (con gái Vua Hùng thứ 18). Lễ hội rước chúa gái nhằm diễn lại tích Tản Viên Sơn Thánh đến núi Hùng

rước công chúa Ngọc Hoa về núi Tản. Từ ngàn đời nay, người dân hai làng Vi - Trẹo, thị trấn Hùng Sơn tổ chức lễ hội Đình Cả hàng năm để tưởng nhớ, tỏ lòng tri ân công đức các Vua Hùng và các tướng lĩnh của thời kỳ Hùng Vương dựng nước.

Thị trấn Hùng Sơn cũng là địa phương có nhiều di tích lịch sử, lễ hội gắn liền với tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương, ngoài đình Cả còn có đình Đông, đình Triệu Phú, đình Hy Sơn, miếu Lai, chùa Quang Hưng, đình Hậu Lộc; lễ hội làng He, lễ đón Vua Hùng về làng ăn tết cùng với các trò: săn lợn, chạy địch, tung di, bách nghệ khôi hài, lễ cầu làng truyền thống của các làng.

Trong văn hóa của người Việt, ai cũng biết đến nhân vật Sơn Tinh - Tản Viên Sơn Thánh là con rể của Vua Hùng thứ 18. Đây là vị thần có công giúp dân trị thủy, khai phá đất hoang trồng lúa nước, giết thú dữ và dẹp giặc ngoại xâm. Tản Viên Sơn Thánh được nhân dân tôn vinh và coi là vị thần "Thượng đẳng tối linh" người đứng

đầu "Tứ bất tử" trong tín ngưỡng dân gian thờ thần của người Việt Nam. Thân mẫu của ngài là Đình Thị Đen và vùng đất thiêng nơi đón thần chào đời là động Lãng Sương, nay thuộc xã Đồng Trung, huyện Thanh Thủy. Khắc ghi công lao to lớn của ngài, người dân đã lập đền thờ Tản Viên Sơn Thánh. Đặc biệt, đây còn là địa danh sinh ra mẹ Âu Cơ - người mẹ huyền thoại của dân tộc Việt Nam. Đây là ngôi đền thờ duy nhất ở Việt Nam thờ cả gia đình Thánh Tản và cũng là nơi thờ gốc trong hệ thống các di tích thờ Sơn Tinh tại Việt Nam. Đền Lãng Sương là nơi diễn ra các lễ hội nhằm tưởng nhớ ngày sinh của Đức Thánh Tản và ngày Thánh Mẫu về trời.

Bà Nguyễn Thị Minh Thu, xã Tu Vũ, huyện Thanh Thủy chia sẻ: Năm nào cũng vậy, đúng ngày 15 tháng Giêng, tôi cùng gia đình thường về đền Lãng Sương tham gia lễ hội truyền thống, tri ân công đức Thánh Tản với những nghi thức trang nghiêm, thành kính và lễ rước kiệu đồng vui náo nhiệt. Sau phần lễ tế là phần hội,

với nhiều trò chơi dân gian như đấu vật, chơi gà, ném còn, kéo co... Ngoài đền Lãng Sương, huyện Thanh Thủy hiện có hơn 20 đình, đền và di tích thờ vọng các Vua Hùng cùng các danh nhân, danh tướng thời Hùng Vương.

Cùng với đồng bào dân tộc toàn tỉnh Phú Thọ, đối với đồng bào dân tộc Mường ở Thanh Sơn, tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương cũng luôn giữ vị trí quan trọng trong đời sống tinh thần và tâm linh. Hiện nay, tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương được biểu hiện dưới các hình thức đa dạng, điển hình là việc Vua Hùng được thờ cúng chung với nhiều nhân vật như: Tản Viên Sơn Thánh (con rể Vua Hùng); các vị công chúa: Tiên Dung, Ngọc Hoa, Mỵ Nương (con gái Vua Hùng); các vị tướng thời Vua Hùng...

Là ngôi đình cổ của người Mường, đình Thạch Khoán ngoài thờ Đức Thánh Tản Viên Sơn; các anh hùng có công khai sơn lập địa, đánh giặc gìn giữ quê hương trong buổi đầu dựng nước, được các triều vua sắc phong, sử sách lưu danh, đình còn thờ Ngọc Hoa công chúa, Tiên Dung công chúa, Thủy Tiên công chúa là các con gái Vua Hùng. Lễ hội đình Thạch Khoán được tổ chức vào ngày 24 và ngày 25 tháng Giêng nhằm tri ân công đức Thánh Tản Viên và các bậc tiền nhân đã khai phá, xây dựng nên mảnh đất này. Lễ hội được tổ chức với phần lễ rước kiệu, dâng hương theo nghi lễ truyền thống. Sau lễ rước là phần tế lễ cầu cho quốc thái dân an, mưa thuận gió hòa. Phần hội với hoạt động giao lưu văn hóa của các khu dân cư: thi gói, nấu bánh chưng, giã bánh giầy, diễn tấu công chiêng, đâm đuống, liên hoan văn nghệ quần chúng và các trò chơi dân gian, hoạt động dân gian quần chúng: kéo co, ném còn, chơi đu, bịt mắt, thi đấu bóng chuyền...

Tại các điểm di tích thờ Hùng Vương và danh nhân, danh tướng thời Hùng Vương ngoài việc tổ chức các lễ hội truyền thống, vào đúng ngày 10/3 âm lịch, cùng với lễ Giỗ Tổ Hùng Vương được cử hành tại khu di tích lịch sử Đền Hùng trên núi Nghĩa Lĩnh (xã Hy Cương, thành phố Việt Trì), chính quyền và nhân dân các địa phương khác trong cả nước cùng thành kính, trang nghiêm tổ chức lễ dâng hương.

Ông Phạm Bá Khiêm, nhà nghiên cứu văn hóa dân gian cho biết: Các di tích thờ tự các Vua Hùng trên địa bàn tỉnh là bằng chứng sinh động và đầy sức thuyết phục về tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương trên quê hương đất Tổ. Trải qua nhiều biến cố, thăng trầm của lịch sử dựng nước và giữ nước, các di tích, địa điểm thờ tự vẫn còn tồn tại với thời gian như khẳng định giá trị tâm linh bền vững trong đời sống tinh thần của cộng đồng người Việt. Việc duy trì lễ dâng hương tại các di tích có thờ cúng Hùng Vương và các danh tướng thời Hùng Vương góp phần giáo dục truyền thống yêu nước, biết ơn sâu sắc các Vua Hùng và các bậc tiền nhân đã có công dựng nước và giữ nước, giáo dục truyền thống đạo lý "Uống nước nhớ nguồn", tôn vinh di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại "Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương ở Phú Thọ".

Đặc sắc NHỮNG TRÌNH THỨC DIỄN XƯỚNG DÂN GIAN VÀ TỤC ĐUA TÀI THI KHÉO

Do lịch sử hình thành đất đai và cư dân chi phối nên hội làng cổ truyền ở Thái Bình rất đa dạng. Ngoài sự đa dạng về các lễ thức, cổ lệ còn là sự phong phú, đặc sắc về các loại hình diễn xướng dân gian và những tục đua tài thi khéo mang sắc thái của cư dân vùng châu thổ sông Hồng mà đậm nét hơn cả là những sắc thái văn hóa, văn minh của vùng duyên hải Bắc Bộ.

Thuở trước, các trình thức diễn xướng dân gian và đua tài thi khéo thường được diễn ra ở các hội làng. Về các tục đua tài thi khéo mang tính phổ biến như vật, võ, chọi gà, thi đấu tổ tôm điểm, cờ người, kéo co, bắt vịt, đập niêu, bắt chạch trong chum... dường như trước đây ở hội làng nào cũng có. Ngoài ra còn có một số trình thức diễn xướng dân gian hoặc những tục đua tài thi khéo đặc sắc vừa mang tính thượng võ vừa phải đầu tư nhiều công sức chỉ diễn ra ở một hoặc một vài hội làng lớn.

Hội làng ở Thái Bình với một dung lượng khá phong phú, dường như có đủ mọi loại hình và ở loại hình nào cũng có thể tìm được những hội đặc sắc, hấp dẫn. Dù là lễ hội tôn giáo hay lễ hội lịch sử thì các sắc thái lễ hội nông nghiệp vẫn mang tính bao trùm, hay nói cho đúng hơn các nghi thức tôn giáo trong lễ hội tôn giáo và các hình thức diễn xướng mô phỏng lịch sử đều mang đậm sắc thái nông nghiệp. Ví như các động tác mô phỏng guộn chỉ, quay tơ, kéo sợi trong múa bát dật tại hội làng Lộng Khê (Quỳnh Phụ) hoặc các động tác múa mô phỏng vật tôm, vật tép, chèo đò trong tục múa giáo cờ giáo quạt ở hội làng Thượng Liệt (Đông Hưng); múa ếch vồ và múa chèo chải cạn ở hội chùa Keo (Vũ Thư); tục thi cổ cá ở hội đền Trần (Hưng Hà); tục gói bánh chưng ở hội làng Đông Linh (Quỳnh Phụ); tục giã bánh giày ở hội đền A Sào (Quỳnh Phụ)...

Cư dân Thái Bình ngày nay vốn có gốc gác từ sự hội tụ các luồng cư dân kéo theo những tập tục tứ xứ về. Có thể là, tục múa ông Đùng bà Đà trong hội làng Quang Lang, tục múa bết đuổi hổ trong hội làng Vọng Lỗ do một nhóm cư dân ở vùng núi hoặc trung du xuống khai phá vùng đồng bằng đã mang theo, nhưng những tập tục đó đã được Thái Bình hóa theo sắc thái của cư dân đồng bằng trồng lúa nước và đánh bắt cá hàng trăm năm, thậm chí hàng nghìn năm. Bản thân tích còn lưu được tại miếu Ba Thôn, làng Quang Lang (Thái Thụy) được soạn vào năm Hồng Phúc nguyên niên (1572) có ghi rõ tục làm

■ THS. NGUYỄN THỊ TÔ LỊCH
(Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Thái Bình)

Sôi nổi hội thi gói bánh chưng tại lễ hội đền Trần (xã Tiến Đức, huyện Hưng Hà).

ông Đùng bà Đà ở trang Quang Lang. Như vậy, chỉ ít tục này đã duy trì ở đây hơn 400 năm. Tục múa bết đuổi hổ ở hội làng Vọng Lỗ cũng khác với tục múa bết ở Hải Dương cả về nguồn gốc và quá trình diễn xướng...

Sở dĩ với một số tỉnh trong khu vực thì Thái Bình còn duy trì nhiều hội làng hơn. Điều này có thể lý giải được bởi từ truyền thống đến hiện tại, Thái Bình vẫn được xem là một tỉnh nông nghiệp điển hình. Khi lễ hội truyền thống bùng nổ vào những thập kỷ cuối của thế kỷ XX thì xấp xỉ 90% dân số Thái Bình sống trong khu vực nông thôn nông nghiệp. Một trong những điều kiện để phục hồi được hội làng là phải còn thiết chế tín ngưỡng như đình, đền, chùa, miếu... Thái Bình hiện còn gần 3.000 thiết chế tín ngưỡng, tôn giáo vốn là nơi tổ chức hội làng thuở trước, nay do nhu cầu tâm linh, tín ngưỡng thông thoáng, cởi mở hơn là lễ hội “đồng khởi” phục hồi và các trò chơi, trò diễn dân gian như thi pháo đất, thi bắt chạch, thi thả đèn trời, thi nấu cơm, thả diều... lại có cơ hội được khôi phục và chấn hưng. Qua hơn 500 hội làng ở Thái Bình đã khôi phục được hơn 30 tục thi mang đậm sắc thái văn hóa nông nghiệp. Ngoài các tục thi trình nghề như dệt chiếu, dệt vải, xe dây, làm go, làm bánh, làm bún còn có các trò đua tài giải trí như vật cầu, vật ống, bơi chải, bắt chạch, bắt vịt, thả diều, pháo đất, kéo lửa nấu cơm...

Thuở xưa ở những hội lớn ở Thái Bình là niềm vui của khách trảy hội với quang cảnh “sáng rọi tối chèo”. Ngoài tính phổ biến “sáng rọi tối chèo” của nhiều hội, mỗi hội lại có những tục thi riêng gắn với

huyền thoại về sự tích, hành trạng của vị thần được thờ và những điệu múa dân gian gắn với nghi thức tín ngưỡng.

Trong số những hội làng ở Thái Bình đã khôi phục, có tới gần 20 điệu múa dân gian được duy trì ở các hội. Có những điệu múa mang tính phổ biến trong nhiều hội như múa trống trắc, múa sênh tiền mô lộn, múa lân, múa phượng, múa tứ linh, múa cờ, múa rồng... còn có những điệu múa chỉ trong nghi thức tế Thánh ở một số hội như múa quạt, múa đèn, múa dâng hương dâng hoa, múa chèo đò, múa kéo chữ. Có những điệu múa cổ chỉ gắn với nghi lễ trong một hội, gắn với truyền thuyết về vị thần của làng thờ. Ví dụ các điệu múa ông Đùng bà Đà, múa bết, múa ếch vồ, múa chèo chải cạn, múa bát dật, múa giáo cờ giáo quạt...

Theo khảo sát, thuở trước trong nhiều hội làng có tục đua chải như hội chùa Keo, hội làng Cọi (Vũ Thư), hội Đồng Xâm, hội Lại Trì (Kiến Xương), hội đền Thuận Nghĩa (Thái Thụy), hội đình Cổ Trai, hội đền Tiên La (Hưng Hà), hội đền Đồng Bằng, hội đền Đới (Quỳnh Phụ)... Cùng với tục rước nước của hội nhiều làng ven sông, ven biển, tục đua chải của các hội làng ở Thái Bình làm đậm thêm sắc thái lễ hội truyền thống của một vùng sông nước.

Tuy Thái Bình là tỉnh còn duy trì khá nhiều lễ hội truyền thống nhưng có một số hội đã mai một hẳn, như hội Lơ làng Cọi (Vũ Thư) với tục tung kén, hội làng Vũ Lăng (Tiền Hải) với tục chọi trâu, hội làng Tống Văn (thành phố Thái Bình) với tục thờ thần gấp phân... Có nhiều hội được mở lại nhưng nhiều trò chơi, trò diễn, trò đua tài và nhiều tục lệ không

còn khả năng khôi phục. Ví dụ tục thi lợn lênh ở nhiều hội, tục múa chai ở hội làng Phương Công (Tiền Hải), múa đèn ở hội làng Động Trung (Kiến Xương), tục hát trò nhời ở một số hội làng thuộc huyện Đông Hưng, tục hát ống ở hội làng một số làng ven sông Hóa, sông Luộc, tục hát đò đưa ở một số làng ven biển Thái Thụy, tục bắt rắn, đuổi hổ, săn chim cuốc ở một số hội làng thuộc huyện Quỳnh Phụ, Hưng Hà...

Ngoài các trình thức diễn xướng dân gian có thể điểm đến một số tục đua tài thi khéo đặc sắc trong các hội làng ở Thái Bình như: thi cổ chay ở hội làng Lạng, thi kéo lửa nấu cơm ở hội chùa Keo, thi thả diều sáo ở hội làng Sáo Đền (Vũ Thư), thi vật cầu ở hội làng Bích Du, thi đàn nông, thi thả chim ở hội làng Vũ Nghị (Thái Thụy), thi dệt chiếu ở hội làng Hới, thi cổ cá ở hội đền Trần (Hưng Hà), hội làng Tống Vũ (thành phố Thái Bình), hội làng Bạt Trung, hội làng Đa Cốc (Kiến Xương), hội làng Tuộc (Đông Hưng), hội làng Thủ Chính, hội làng Vũ Lăng (Tiền Hải), thi tung cầu ở hội làng Xuân La (Quỳnh Phụ), thi pháo đất ở hội làng Tuộc và một số hội làng thuộc phủ Tiên Hưng (cũ), thi đi kheo ở một số hội làng ven biển Tiền Hải, Thái Thụy...

Có khá nhiều loại hình diễn xướng dân gian và tục đua tài thi khéo trong các hội làng nay đã bị mai một. Nếu khôi phục được sẽ tạo được “thương hiệu” để phát triển du lịch theo xu thế chung của đất nước và của thời đại mới. Đó cũng chính là góp phần đích thực để khẳng định thế mạnh về tiềm lực phát triển du lịch văn hóa ở miền quê Thái Bình.

CÔNG TÁC KIỂM TRA, GIÁM SÁT Chủ động phòng ngừa, lấy xây là chính

■ ĐÀO QUYÊN

Từ đầu nhiệm kỳ 2020 - 2025 đến nay, công tác kiểm tra, giám sát (KTGS), kỷ luật của Đảng được cấp ủy các cấp trong tỉnh quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thực hiện với nhiều đổi mới, quyết liệt, toàn diện hơn, góp phần tích cực vào công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, phát triển kinh tế - xã hội theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XX.

Đảng ủy xã Quỳnh Hồng (Quỳnh Phụ) luôn chú trọng kiểm tra các lĩnh vực nhạy cảm, để phát sinh sai phạm.

Nâng chất lượng công tác kiểm tra, giám sát từ cơ sở

Theo ông Đinh Công Phú, Bí thư Đảng ủy xã Hồng Phong (Vũ Thư), những năm qua, Đảng ủy xã luôn chú trọng công tác KTGS nhằm cảnh báo, răn đe, phòng ngừa vi phạm trong tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên, xây dựng tổ chức đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh. Trong chương trình KTGS hàng năm của Đảng ủy xã luôn có một cuộc kiểm tra 4 nội dung: thực hiện thu, chi ngân sách; quản lý, sử dụng đất đai; đầu tư xây dựng cơ bản; chính sách xã hội. Đây đều là những lĩnh vực nhạy cảm, dễ phát sinh tiêu cực, do đó kiểm tra thường xuyên đã giúp phòng ngừa, kịp thời phát hiện, ngăn chặn sai phạm, góp phần thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị địa phương. Điển hình trong lĩnh vực đất đai, kiểm tra đã chỉ ra các thiếu sót như: tự ý chuyển đổi mục đích sử dụng đất; lấn chiếm hành lang đê điều... Trên cơ sở đó, Đảng ủy yêu cầu chấn chỉnh, khắc phục. Ngoài ra, Đảng ủy còn chú trọng giám sát cấp ủy

viên trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao.

Ông Trần Ngọc Anh, Giám đốc HTX Nông nghiệp Vũ Hồng cho biết: Cuộc giám sát vừa qua là dịp để cá nhân tôi và tập thể HTX nhìn nhận lại những kết quả đạt được, cũng như khuyết điểm, tồn tại để khắc phục, thực hiện nhiệm vụ tốt hơn. Tôi thấy các cuộc giám sát như vậy rất hiệu quả, nên được thực hiện thường xuyên.

Ông Nguyễn Mạnh Phú, Chủ nhiệm UBKT Huyện ủy Vũ Thư cho biết: Chương trình KTGS hàng năm được cấp ủy, UBKT các cấp trong huyện xây dựng có trọng tâm, trọng điểm với nội dung cụ thể, chú trọng KTGS các lĩnh vực nhạy cảm, dễ phát sinh sai phạm. Ngoài cuộc kiểm tra 4 nội dung nêu trên, còn kiểm tra việc chấp hành các nghị quyết, chỉ thị, quy định của Đảng, pháp luật Nhà nước; kiểm tra tổ chức đảng, đảng viên khi có dấu hiệu vi phạm; kiểm tra xác minh tài sản thu nhập. Giám sát của cấp ủy, UBKT bám sát nhiệm vụ chính trị địa phương, mở rộng nội dung và đối tượng giám sát.

Năm 2024, cấp ủy 2 cấp và chi bộ cơ sở đã thực hiện 57 cuộc kiểm tra, 59 cuộc giám sát; UBKT 2 cấp thực hiện 55 cuộc kiểm tra, 37 cuộc giám sát. Nhìn chung, số cuộc KTGS đều vượt kế hoạch. Qua KTGS, cấp ủy, UBKT đã chỉ rõ ưu điểm để phát huy, kịp thời ngăn chặn, chấn chỉnh, rút kinh nghiệm đối với tổ chức đảng, đảng viên có khuyết điểm.

Tại Tiền Hải, nhằm nâng cao hiệu quả KTGS, hàng năm, Huyện ủy hỗ trợ mỗi đảng ủy xã, thị trấn 5 triệu đồng để thực hiện công tác KTGS; đồng thời chỉ đạo UBKT Huyện ủy thực hiện tốt nhiệm vụ, kịp thời phát hiện tồn tại, hạn chế tại cơ sở để hướng dẫn, chỉ đạo. Việc giải quyết các vấn đề sau KTGS được cấp ủy các cấp đặc biệt chú trọng. Theo ông Hoàng Văn Túy, Phó Bí thư thường trực Huyện ủy: Ban Thường vụ Huyện ủy tổ chức quán triệt, triển khai ngay khi có thông báo kết luận KTGS của cấp trên đến từng cán bộ, đảng viên, cơ quan, đơn vị liên quan; chỉ đạo các phòng, ban tham mưu xây dựng kế hoạch khắc phục tồn tại đã nêu; chỉ đạo UBKT Huyện ủy kiểm tra việc khắc phục

của tổ chức đảng, đảng viên. Nhờ đó, các kết luận KTGS được thực hiện nghiêm túc, kịp thời, tạo chuyển biến rõ nét.

Nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát

Theo bà Phạm Thị Hải Lý, Phó Chủ nhiệm UBKT Tỉnh ủy: Từ đầu nhiệm kỳ 2020 - 2025 đến nay, Tỉnh ủy, Ban Thường vụ Tỉnh ủy, UBKT Tỉnh ủy đã kịp thời cụ thể hóa, ban hành nhiều văn bản lãnh đạo, chỉ đạo, hướng dẫn thống nhất trong thực hiện công tác KTGS, kỷ luật Đảng trong Đảng bộ tỉnh như: Đề án về nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác KTGS, kỷ luật Đảng; các quy định về công tác KTGS của đảng ủy, UBKT đảng ủy và chi bộ trong các loại hình; quy trình KTGS chuyên đề của các cơ quan tham mưu, giúp việc Tỉnh ủy; quy trình KTGS, giải quyết tố cáo và thi hành kỷ luật của chi bộ; các hướng dẫn kiểm tra quản lý, sử dụng ngân sách, đất đai, xây dựng cơ bản, chính sách xã hội; hướng dẫn về công tác kiểm soát tài sản, thu nhập... Công tác lãnh đạo, chỉ đạo, hướng dẫn và tổ chức thực hiện KTGS của cấp ủy, tổ chức đảng, UBKT các cấp có nhiều chuyển biến tích cực, chủ động, kịp thời hơn, bám sát tình hình thực tiễn. Nhiều việc mới, việc khó được triển khai thực hiện KTGS như: công tác cán bộ; quản lý, sử dụng đất đai; thực hiện các chế độ, chính sách xã hội; điều tra, xử lý các vụ án, vụ việc phức tạp, nghiêm trọng được dư luận xã hội quan tâm; công tác huy động, mua sắm, sử dụng các nguồn lực phòng, chống dịch Covid-19; các đề án, dự án do Công ty Cổ phần Quốc tế AIC thực hiện trên địa bàn tỉnh; công tác thẩm tra, xác minh tài sản, thu nhập...

Hàng năm, cấp ủy, UBKT các cấp chủ động xây dựng, thực hiện chương trình KTGS, nâng số lượng tổ chức đảng, đảng viên được KTGS, tập trung vào các lĩnh vực nhạy cảm, dễ phát sinh sai phạm, được dư luận quan tâm. Phương pháp, cách thức thực hiện các cuộc KTGS có nhiều đổi mới, cụ thể là đã tham mưu thành lập các đoàn KTGS của cấp ủy do các đồng chí trong ban thường vụ cấp ủy làm trưởng đoàn; tiến hành KTGS nhiều tổ chức với cùng một nội dung; KTGS tổ chức đảng gắn với KTGS người đứng đầu cấp ủy, cấp ủy viên, cán bộ thuộc diện cấp ủy quản lý. Trong quá trình KTGS, chú trọng công tác thẩm tra, xác minh tại các tổ chức đảng liên quan. Các cuộc KTGS và thi hành kỷ luật Đảng được thực hiện chặt chẽ, nghiêm túc, bảo đảm đúng nguyên tắc, quy trình, quy định; kết luận rõ ưu điểm, khuyết điểm, vi phạm, tính chất, mức độ, tác hại, nguyên nhân vi phạm. Việc xử lý bảo đảm công minh, chính xác, kịp thời, không xảy ra khiếu nại, khiếu kiện; nội bộ các tổ chức sau kiểm điểm, xử lý vi phạm sớm ổn định. Qua đó, góp phần giữ vững kỷ luật, kỷ cương của Đảng; nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức đảng, củng cố niềm tin của nhân dân.

Nhờ thực hiện tốt công tác kiểm tra, giám sát nên các công trình trên địa bàn xã Hồng Phong (Vũ Thư) đều bảo đảm tiến độ, chất lượng.

Cộng đồng doanh nghiệp TĂNG TỐC SẢN XUẤT, KINH DOANH

■ KHẮC DUẨN

Quý I/2025, các doanh nghiệp trong tỉnh có những khởi đầu ấn tượng nhất trong những năm gần đây. Không chỉ duy trì đà tăng trưởng ổn định, cộng đồng doanh nghiệp còn bứt phá mạnh mẽ trong sản xuất, kinh doanh. Tổng giá trị sản xuất công nghiệp trên địa bàn tỉnh ước đạt hơn 24.758 tỷ đồng, tăng 19,95% so với cùng kỳ năm 2024 cho thấy sự phục hồi mạnh mẽ và nền tảng vững chắc cho sự phát triển tiếp theo.

Công ty TNHH Lotes Việt Nam (khu công nghiệp Liên Hà Thái, huyện Thái Thụy) đưa nhiều dây chuyền có tỷ lệ tự động hóa cao vào sản xuất để tăng năng suất, chất lượng sản phẩm.

Bứt phá mạnh mẽ

Ngay từ những tháng đầu năm, tận dụng cơ hội thị trường “ấm lên”, Công ty Cổ phần Quốc tế Bảo Hưng (cụm công nghiệp Tân Minh, huyện Vũ Thư) huy động nhân lực và máy móc đẩy mạnh sản xuất, kinh doanh. Các dây chuyền sản xuất bánh kẹo của Công ty luôn hoạt động hết công suất nhằm đáp ứng nhu cầu thị trường trong nước và xuất khẩu. Ông Đào Đức Hưng, Tổng giám đốc Công ty cho biết: Năm 2024, Công ty Cổ phần Quốc tế Bảo Hưng ghi dấu ấn mạnh mẽ trên thị trường với sản lượng sản xuất các sản phẩm bánh kẹo đưa ra thị trường tăng 35%, doanh thu nội địa tăng hơn 20%, xuất khẩu tăng 80% so với năm 2023. Năm 2025, chúng tôi đặt mục tiêu tăng trưởng 25% nên khi bước vào năm mới, Công ty đã phát động phong trào thi đua đẩy mạnh sản xuất, kinh doanh với chủ đề “Vươn mình chinh phục đỉnh cao 2025”. Nhờ không ngừng cải tiến quy trình, ứng dụng công nghệ tiên tiến, tự động hóa sản xuất, người lao động tích cực thi đua lao động giỏi, lao động sáng tạo nên năng suất lao động và chất lượng sản phẩm đều tăng cao. Trong quý I/2025, Công ty đã sản xuất và đưa ra thị trường gần 10.000 tấn sản phẩm bánh kẹo các loại, tăng hơn 25% so với cùng kỳ năm 2024.

Là doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực công nghiệp phụ trợ, Công ty TNHH Lotes Việt Nam (khu công nghiệp Liên Hà Thái, huyện Thái Thụy) chuyên sản xuất

chân kết nối RAM máy tính, cáp nối dùng cho máy tính và thiết bị điện tử, linh kiện, cấu kiện kim loại dùng cho máy móc công nghiệp. Những tháng đầu năm, đơn hàng xuất khẩu dồi dào, Công ty tập trung cao độ cho hoạt động sản xuất. Song song với tuyển dụng bổ sung lao động, Công ty đưa một số dây chuyền có tỷ lệ tự động hóa tới 90% vào hoạt động để nâng cao năng suất lao động. Quý I/2025, Công ty có tốc độ tăng trưởng khá với tổng sản lượng sản xuất, xuất khẩu 7,7 triệu sản phẩm, đạt kim ngạch 8 triệu USD.

Không chỉ riêng Công ty Cổ phần Quốc tế Bảo Hưng hay Công ty TNHH Lotes Việt Nam, hoạt động sản xuất, kinh doanh của các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh cũng ghi nhận nhiều kết quả tích cực trong quý I/2025. Tổng giá trị sản xuất công nghiệp trên địa bàn tỉnh ước đạt hơn 24.758 tỷ đồng, kim ngạch xuất khẩu ước đạt 670,5 triệu USD, trong đó ngành công nghiệp chế biến, chế tạo đóng vai trò chủ đạo với tốc độ tăng trưởng hơn 22%. Các ngành công nghiệp khác như: khai thác, sản xuất điện, nước và xử lý rác thải cũng có sự

Công nhân Công ty Cổ phần Quốc tế Bảo Hưng (cụm công nghiệp Tân Minh, huyện Vũ Thư) thực hiện công đoạn đóng gói sản phẩm.

tăng trưởng mạnh, thể hiện sự phục hồi mạnh mẽ sau giai đoạn khó khăn.

Tăng tốc sản xuất, vươn tới mục tiêu lớn

Mặc dù dự báo trong quý II/2025, thị trường vẫn có những khó khăn, song cộng đồng doanh nghiệp tỉnh vẫn nỗ lực, quyết tâm đặt ra mục tiêu tiếp tục duy trì đà tăng trưởng cao. Ông Trần Xuân Tuấn, Chủ tịch Công đoàn Công ty TNHH Lotes Việt Nam cho biết: Quý II/2025, Công ty phấn đấu đạt sản lượng gần 6 triệu sản phẩm, kim ngạch xuất khẩu ước đạt gần 18 triệu USD, tăng 2,25 lần so với quý I/2025. Hiện nay, Công ty đang tập trung cao độ thực hiện sản xuất với đơn hàng có giá trị rất cao. Chính vì thế, để thúc đẩy tăng trưởng sản lượng, bên cạnh áp dụng công nghệ tự động hóa, máy móc tiên tiến, Ban Chấp hành Công đoàn tham mưu cho Ban lãnh đạo Công ty có cơ chế khen thưởng, khuyến khích, động viên cán bộ, công nhân thi đua sản xuất với năng suất, chất lượng cao.

Theo ông Đỗ Văn Vẻ, Chủ tịch Hiệp hội Doanh nghiệp tỉnh: Cộng đồng doanh nghiệp tỉnh đang tập trung thi đua đẩy mạnh sản xuất, kinh doanh, mở rộng quy mô sản xuất, không dừng lại ở việc phục hồi kinh tế mà còn hướng đến đạt mức tăng trưởng từ 10,5% trở lên trong năm 2025. Cùng với nỗ lực của cộng đồng doanh nghiệp, chính quyền tỉnh đang tích cực quan tâm hỗ trợ các doanh nghiệp phát triển thị trường, cải thiện cơ sở hạ tầng và triển khai các dự án lớn có tính chất kích thích tăng trưởng. Các chính sách, cơ chế ưu đãi về thuế và tín dụng đang phát huy tác dụng, tạo ra môi trường thuận lợi cho các doanh nghiệp phát triển bền vững. Cộng đồng doanh nghiệp Thái Bình đang có một nền tảng vững chắc để bước vào quý II và tiếp tục hướng đến những mục tiêu lớn hơn trong năm 2025.

Vào cuối tháng 3, tại cuộc họp UBND tỉnh đánh giá tình hình kinh tế - xã hội quý I và triển khai nhiệm vụ trọng tâm quý II, đồng chí Nguyễn Mạnh Hùng, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh yêu cầu các sở, ngành, địa phương cần tập trung hỗ trợ, kịp thời tháo gỡ khó khăn, vướng mắc, tạo điều kiện cho các doanh nghiệp ổn định và thúc đẩy hoạt động đầu tư, sản xuất kinh doanh, phát triển thị trường tiêu thụ sản phẩm, đưa các dự án sớm đi vào sản xuất, tạo năng lực sản xuất mới. Tiếp tục triển khai các chính sách hỗ trợ doanh nghiệp như ưu đãi thuế, tín dụng, cải cách hành chính, tạo điều kiện thuận lợi cho các doanh nghiệp phát triển. Thúc đẩy nhanh tiến độ đầu tư, sớm đưa các dự án lớn như khu công nghiệp Hưng Phú, khu công nghiệp được - sinh học, Nhà máy nhiệt điện LNG Thái Bình... vào hoạt động, tạo thêm động lực phát triển cho nền kinh tế địa phương.

Với những nỗ lực không ngừng nghỉ từ cả chính quyền và doanh nghiệp, lĩnh vực công nghiệp của tỉnh đang được tiếp thêm nguồn lực, tạo đà phát triển mạnh, hướng tới quý II đạt mức tăng trưởng kinh tế cao hơn, góp phần hoàn thành mục tiêu tăng trưởng hai con số trong năm 2025.

Lan tỏa phong trào hiến máu tình nguyện

■ THU HOÀI

Những năm qua, phong trào hiến máu tình nguyện (HMTN) trên địa bàn tỉnh ngày càng lan tỏa, nhận được sự hưởng ứng tích cực của cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân. Mỗi giọt máu cho đi đã và đang góp phần đáp ứng nhu cầu máu trong cấp cứu, điều trị, thể hiện trách nhiệm với cộng đồng và nhân lên những nghĩa cử cao đẹp.

Với quan niệm “cho đi là còn mãi”, chị Phạm Thị Ngọc, công nhân Công ty TNHH May Hualida Thái Bình (khu công nghiệp Phúc Khánh) luôn hăng hái trong phong trào HMTN. Đến nay, chị Ngọc đã tham gia hiến máu 5 lần. Chị Ngọc tâm sự: Trước đây, do có suy nghĩ hiến máu sẽ ảnh hưởng đến sức khỏe

nên tôi rất e ngại khi tham gia hoạt động HMTN. Thông qua các phương tiện thông tin đại chúng và được Công đoàn Công ty tuyên truyền về ý nghĩa, lợi ích của việc hiến máu cứu người, tôi dần thay đổi nhận thức và đã quyết định HMTN, đồng thời vận động người thân, bạn bè cùng tham gia. Sau mỗi lần hiến máu, tôi cảm

thấy rất vui, tinh thần thoải mái, phấn khởi vì đã đóng góp một phần nhỏ bé của mình cho cộng đồng. Đây cũng chính là động lực để tôi tiếp tục tham gia HMTN.

Góp phần lan tỏa ý nghĩa cao đẹp của phong trào HMTN, nhiều cán bộ, giáo viên trên địa bàn tỉnh cũng tích cực tham gia hiến máu. Trung bình mỗi năm,

ngành giáo dục và đào tạo đã tiếp nhận gần 200 đơn vị máu, luôn vượt chỉ tiêu được giao. Cô giáo Nguyễn Thu Hương, giáo viên Trường THPT Bắc Đông Quan (Đông Hưng) chia sẻ: Hàng năm, tôi đều tham gia các cuộc HMTN do Sở Giáo dục và Đào tạo, địa phương tổ chức. Thông qua việc làm này, tôi muốn tuyên truyền, nâng cao ý thức trách nhiệm của mọi người xung quanh, đặc biệt là các em học sinh về HMTN nói riêng và các hoạt động thiện nguyện nói chung.

Những năm qua, được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền các cấp, sự chung tay góp sức của các ban, ngành, đoàn thể và đặc biệt là sự đồng lòng hưởng ứng của nhân dân, phong trào HMTN trong tỉnh ngày càng phát triển và lan rộng. Trung bình mỗi năm, toàn tỉnh có khoảng 15.000 người tham gia hiến máu, trong đó tỷ lệ người tham gia hiến máu nhắc lại từ 10 lần trở lên chiếm khoảng 30%, đặc biệt xuất hiện nhiều gia đình tiêu biểu trong phong trào HMTN.

Năm 2024, toàn tỉnh tổ chức 52 cuộc HMTN, tiếp nhận hơn 11.000 đơn vị máu an toàn, góp phần quan trọng trong công tác cứu chữa người bệnh. Ông Vũ Đức Điển, Chủ tịch Hội Chữ thập đỏ tỉnh cho biết: Nét mới của công tác HMTN trong những năm gần đây đó là việc tổ chức tiếp nhận máu được điều tiết theo từng thời điểm. Ban Chỉ đạo vận động HMTN tỉnh chỉ đạo ban chỉ đạo vận động HMTN các huyện, thành phố và các cơ quan, đơn vị tổ chức 4 - 5 cuộc HMTN/tháng, bảo đảm lượng máu tiếp nhận được từ các tình nguyện viên luôn là máu mới, thời gian bảo quản ngắn nhất, chất lượng tốt nhất cho người bệnh.

Ông Vũ Đức Điển cho biết thêm: Thời gian tới, Ban Chỉ đạo vận động HMTN tỉnh đề nghị các cấp, ngành, đoàn thể và các cấp hội chữ thập đỏ tiếp tục đẩy mạnh tuyên truyền về ý nghĩa và tầm quan trọng của công tác HMTN, nhất là trong dịp đầu xuân, dịp hè, hưởng ứng chiến dịch lễ hội xuân hồng, những giọt máu hồng hè, sự kiện chủ nhật đỏ; tích cực truyền tải các thông điệp “Hiến máu cứu người - hãy hiến thường xuyên”, “Mỗi giọt máu cho đi - một cuộc đời ở lại” nhằm nâng cao nhận thức cộng đồng và khuyến khích mọi người cùng tham gia; phát triển, duy trì hoạt động của các câu lạc bộ hiến máu dự bị, câu lạc bộ vận động HMTN... Ban chỉ đạo vận động HMTN các huyện, thành phố phối hợp chặt chẽ với Văn phòng Ban Chỉ đạo vận động HMTN tỉnh, Khoa Huyết học và Truyền máu (Bệnh viện Đa khoa tỉnh) chuẩn bị nhân lực, trang thiết bị và các điều kiện cần thiết cho việc tiếp nhận máu, bảo đảm an toàn, thuận lợi cho người tham gia hiến máu; tôn vinh, khen thưởng kịp thời các tập thể, gia đình và cá nhân có thành tích xuất sắc trong HMTN và vận động HMTN; củng cố và phát huy vai trò của lực lượng tình nguyện viên chữ thập đỏ trong công tác chăm sóc người hiến máu, bảo đảm chế độ cho người tham gia hiến máu...

Đoàn viên, thanh niên huyện Quỳnh Phụ đăng ký tham gia hiến máu tình nguyện.

Cán bộ, giáo viên tham gia hiến máu tình nguyện.

THÁI THỤY

Nhiều giải pháp giúp học sinh ÔN THI VÀO LỚP 10

■ NGUYỄN THẨM

Thông tư số 29/2024/TT-BGDĐT, ngày 30/12/2024 của Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định về dạy thêm, học thêm có hiệu lực từ ngày 14/2/2025, trong đó có quy định các nhà trường không được thu tiền khi tổ chức ôn thi đối với học sinh lớp cuối cấp và chỉ dạy 2 tiết/môn/tuần. Chính vì thế, những ngày này, các cơ sở giáo dục trên địa bàn huyện Thái Thụy đang nỗ lực triển khai nhiều giải pháp giúp học sinh có sự chuẩn bị tốt nhất trước kỳ thi tuyển sinh vào lớp 10 sắp tới.

Trường Tiểu học và THCS Thái Thượng (Thái Thụy) ưu tiên bố trí giáo viên có năng lực chuyên môn, nghiệp vụ tốt dạy ôn thi cho học sinh lớp 9.

Phát huy kỹ năng tự học của học sinh

Đang từ nếp học 2 buổi/ngày, nay chuyển ôn tập trên lớp các môn Ngữ văn, Toán, Tiếng Anh 2 tiết/môn/tuần, em Phan Ngọc Bảo Chân, học sinh lớp 9B, Trường Tiểu học và THCS Thái Thượng phải tự ôn luyện ở nhà vào buổi chiều. Bảo Chân tâm sự: Năm nay, em đăng ký thi tuyển vào Trường THPT Đông Thụy Anh. Sau khi Thông tư số 29/2024/TT-BGDĐT có hiệu lực, em và các bạn trong lớp chủ yếu tự học ở nhà vào các buổi chiều. Chúng em được giáo viên bộ môn giao phiếu bài tập theo từng ngày, từng tuần để tự ôn luyện. Nếu có bài tập khó, thắc mắc về nội dung nào, em nhắn tin qua nhóm zalo của lớp, thầy cô sẽ hướng dẫn cụ thể.

Kể từ khi Thông tư số 29/2024/TT-BGDĐT có hiệu lực, Trường Tiểu học và THCS Thái Thượng xếp lịch cho giáo viên ôn tập cho học sinh khối 9 với 2 tiết/môn/tuần. Do không tổ chức dạy thêm, học thêm, số tiết ôn luyện giảm so với trước đây nên nhà trường rất quan tâm, động viên tinh thần tự học của học sinh. Cô Hoàng Thị Hiền, giáo viên môn Toán, Trường Tiểu học và THCS Thái Thượng chia sẻ: Trước đây, học sinh khối 9 đang quen với việc ôn luyện 2 buổi/ngày. Thực hiện theo Thông tư số 29/2024/TT-BGDĐT, tôi hướng dẫn phương pháp tự học cho học sinh, phân tích, giảng giải cho học sinh hiểu việc tự học rất quan trọng, nhất là ở giai đoạn “nước rút”. Bên cạnh đó, tôi linh hoạt thay đổi phương pháp ôn tập cho học sinh. Tôi đã tự tìm tòi làm phiếu bài tập, hệ thống kiến thức từ cơ bản đến nâng cao giúp học sinh về nhà tự ôn luyện tốt. Sau 1 tuần, tôi hướng dẫn học sinh làm lại ở trên lớp để học sinh nắm chắc các dạng bài, kiến thức thi vào lớp 10.

Tinh thần trách nhiệm của đội ngũ giáo viên là yếu tố quan trọng

Không chỉ phát huy kỹ năng tự học của học sinh, các cơ sở giáo dục trên địa

bàn huyện Thái Thụy có nhiều giải pháp phù hợp thực hiện Thông tư số 29/2024/TT-BGDĐT. Tại Trường Tiểu học và THCS Thụy Lương, cùng với việc nâng cao chất lượng chuyên môn, đổi mới phương pháp dạy học, nhà trường cũng chú trọng phát huy tinh thần trách nhiệm của đội ngũ giáo viên để học sinh khối 9 đạt kết quả cao trong kỳ thi vào lớp 10 sắp tới. Cô giáo Nguyễn Thị Anh, Hiệu trưởng Trường Tiểu học và THCS Thụy Lương chia sẻ: Năm học 2024 - 2025, nhà trường có 49 học sinh khối 9. Hiện tại, 100% giáo viên được nhà trường phân công dạy miễn phí các môn học cho các em học sinh ôn thi vào lớp 10. Nhà trường cân đối nguồn kinh phí chi trả khi giáo viên dạy vượt định mức và động viên các giáo viên ôn thi có

kết quả cao; yêu cầu giáo viên hướng dẫn cho học sinh tự học, tự khai thác nguồn sẵn có trên các ứng dụng, nền tảng xã hội trên cơ sở định hướng có chọn lọc của giáo viên. Qua kết quả kiểm tra đánh giá hàng tháng của học sinh kết hợp với bài kiểm tra thi thử trong quá trình ôn tập, nhà trường sẽ tư vấn cho phụ huynh học sinh lựa chọn con đường sau tốt nghiệp THCS phù hợp nhất với năng lực của con em họ. Đến nay, nhà trường đã tổ chức 3 đợt thi thử các môn ôn thi vào THPT, dự kiến sẽ tổ chức 4 đợt thi thử vào thời gian tới.

Tại Trường Tiểu học và THCS Thái Hồng, tinh thần trách nhiệm của đội ngũ giáo viên cũng được phát huy cao độ nhằm thực hiện có hiệu quả Thông

tư số 29/2024/TT-BGDĐT. Cô giáo Phạm Thị Hồng Lam, Hiệu trưởng Trường Tiểu học và THCS Thái Hồng cho biết: Năm học 2024 - 2025, nhà trường có 41 học sinh khối 9. Để giúp các em học sinh nắm vững hơn các kiến thức, nhà trường chủ động xây dựng kế hoạch giáo dục toàn diện, phù hợp với Thông tư số 29/2024/TT-BGDĐT cũng như Chương trình giáo dục phổ thông 2018. Các thầy cô giáo cũng phải nỗ lực, đổi mới phương pháp, nâng cao kỹ năng giảng dạy. Với những môn cần sử dụng thiết bị công nghệ như: máy tính, điện thoại..., nhà trường phối hợp cùng gia đình quản lý học sinh. Trường cũng phối hợp tổ chức các đợt sinh hoạt chuyên môn liên trường, từ đó tạo cơ hội cho các giáo viên chia sẻ, học hỏi kinh nghiệm trong xây dựng ngân hàng đề thi, tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc bảo đảm chất lượng ôn tập cho học sinh.

Năm học 2024 - 2025, huyện Thái Thụy có 8 trường THCS, 41 trường tiểu học và THCS với hơn 3.000 học sinh khối 9. Đến nay, việc thực hiện các quy định của Thông tư số 29/2024/TT-BGDĐT đã được các trường học trên địa bàn huyện thực hiện nghiêm túc. Ông Bùi Văn Bằng, Phó Trưởng phòng Giáo dục và Đào tạo huyện cho biết: Thực hiện Thông tư số 29/2024/TT-BGDĐT, Thái Thụy đã có nhiều giải pháp để nâng cao chất lượng giáo dục, đặc biệt đối với học sinh lớp 9. Huyện đã tổ chức chuyên đề ôn thi vào lớp 10 đối với các môn Ngữ văn, Toán, Tiếng Anh để cán bộ, giáo viên trong huyện chia sẻ kinh nghiệm giảng dạy; chỉ đạo các trường xây dựng ngân hàng đề thi và chia sẻ giữa các nhà trường để các trường cùng tổ chức khảo sát đánh giá học sinh; chỉ đạo các trường xây dựng kế hoạch tổ chức dạy thêm, học thêm; tùy điều kiện thực tế có chế độ khích lệ, động viên giáo viên tham gia giảng dạy trên tinh thần nâng cao trách nhiệm, không thu tiền của học sinh và cha mẹ học sinh. Đặc biệt, nhiều thầy cô giáo đã đăng ký dạy tự nguyện không thu tiền, giúp học sinh vững kiến thức bước vào kỳ thi sắp tới.

Cô giáo Cao Thị Phương, giáo viên môn Tiếng Anh Trường Tiểu học và THCS Thái Hồng (Thái Thụy) hướng dẫn học sinh ôn thi trước kỳ thi tuyển sinh lớp 10, năm học 2024 - 2025.

“CHÂN ĐI, TAY LÀM và đầu luôn TÌM TÒI, HỌC HỎI”

■ NGÂN HUYỀN

“Nhà nông là vậy, muốn làm giàu phải chân đi, tay làm, đầu luôn tìm tòi, học hỏi” - đó là chia sẻ của nông dân Vũ Đình Văn, tổ 9, phường Hoàng Diệu (thành phố Thái Bình). Với mô hình tổng hợp: trồng đào, nuôi cá cảnh, nuôi ong lấy mật, mỗi năm ông Văn thu nhập hàng trăm triệu đồng.

Ông Vũ Đình Văn là một trong những hộ có nhiều kinh nghiệm trong trồng, chăm sóc đào của phường Hoàng Diệu.

Với trên 20 thùng ong, mỗi mùa hoa nhãn, hoa vải, ông Văn thu về khoảng 50 triệu đồng.

Không ngừng đổi mới theo nhu cầu thị trường

Là một trong những hộ có nhiều năm kinh nghiệm trong trồng, chăm sóc đào, ông Vũ Đình Văn cùng các con hiện đang sở hữu vườn đào diện tích 1.300m² với khoảng 500 gốc đào to, nhỏ với vẻ đẹp rất riêng, đáng cây thanh thoát, cánh hoa dày, tươi... mang lại thu nhập từ 300 - 400 triệu đồng/năm. Ông Văn cho biết: Những gốc đào lâu năm luôn được khách hàng lựa chọn để thuê chơi tết chứ không mua như những gốc đào từ 1 - 2 năm tuổi, bởi giá thuê rẻ hơn so với giá mua từ 500.000 - 1.500.000 đồng. Trồng đào không mất nhiều công chăm sóc nhưng đòi hỏi người trồng phải dày dặn kinh nghiệm. Để cây đào ra hoa đúng dịp tết, ngoài quy trình chăm sóc tỉ mỉ còn đòi hỏi kỹ thuật bấm cành, tiện cổ, tuốt lá... Với hàng trăm cây đào nhưng chỉ cần 2 lao động chính, do đó tòi còn thời gian nuôi cá cảnh, nuôi ong tăng thu nhập.

Dẫn chúng tôi thăm khu vực nuôi cá cảnh rộng trên 1.000m² được ông Văn đầu tư khá bài bản, quy mô, ông Văn chia sẻ, với niềm đam mê cá cảnh và thường xuyên nắm bắt thị trường nên ông đã kịp thời chuyển đổi vật nuôi phù hợp với nhu cầu của khách hàng. Từng nuôi cá vàng, cá koi nhưng hiệu quả kinh tế không cao, nhận thấy thú chơi cá cảnh mini được nhiều gia đình lựa chọn, ông đã đầu tư vốn liếng, cải tạo ao, xây dựng hệ thống bể để dễ phân loại, quản lý cá, mua sắm thiết bị, lắp đặt hệ thống khung vòm bằng sắt nhằm hạn chế tác động của thời tiết tới môi trường nước nuôi cá... Ông Văn cho biết: Cá cảnh mini khá nhạy cảm với thời tiết, nguồn nước phải bảo đảm độ pH nhất định để cá phát triển, sinh sản tốt. Do đó, trước và sau khi mưa cần hòa nước vôi té xuống ao để cân bằng độ pH. Ngoài trực tiếp nuôi, tòi còn cung cấp giống, hướng dẫn kỹ thuật và bao tiêu đầu ra cho nhiều hộ nuôi trong và ngoài tỉnh. Thu nhập từ nuôi cá cảnh mini đạt 300 - 400 triệu đồng/năm.

Nuôi ong, làm chơi - thu thật

Nhiều năm gắn bó với nghề nuôi ong, bằng niềm say mê, ham học hỏi, ông Văn đã tự trang bị cho mình vốn kiến thức về loài ong và khai thác chúng có hiệu quả. Ông Văn chia sẻ: Đây là nghề “làm chơi - thu thật” bởi nuôi ong không phải đầu tư nhiều, diện tích nuôi không cần quá lớn, chủ yếu tận dụng diện tích vườn xung quanh nhà, sắp xếp thùng xung quanh đúng hướng cho ong đi lấy thức ăn. Trong quá trình chăm sóc, người nuôi phải nắm rõ đặc tính của ong như xây tổ, chia đàn, cách luân chuyển đàn ong tìm kiếm những nơi có nguồn mật hoa, bổ sung thức ăn cho ong là hoa quả, nước đường... Người nuôi cũng cần kiểm tra, vệ sinh từng thùng ong hàng ngày để theo dõi tình trạng ong, đặc biệt là ong chúa, nếu ong chết hay đẻ kém thì phải thay ong chúa khác bởi ong chúa khỏe mạnh thì đàn ong và những lứa sau sẽ khỏe mạnh, cho lượng mật nhiều. Nếu đáp ứng đầy đủ quy trình kỹ thuật trong quá trình nuôi sẽ giúp đàn ong sinh trưởng mạnh, ít dịch bệnh, tăng sản lượng và chất lượng mật ong.

Theo ông Văn, trong số các loại mật, mật ong hoa nhãn được đánh giá là có chất lượng tốt nhất, mật vàng óng, sánh, thơm ngát hương nhãn; đặc biệt, để suốt năm cũng không xuống màu, giảm chất lượng mật. Do đó, ông Văn chỉ khai thác mật nhãn, vải, thời gian còn lại trong năm, ông cho các hộ nuôi mượn đàn mang đi khai thác mật hoa sú vẹt nên không mất chi phí thức ăn cho ong.

Hiện ông Văn duy trì trên 20 thùng ong, mỗi vụ hoa thu khoảng 200 lít mật. Với giá bán 250.000 đồng/lít, mỗi vụ hoa nhãn, vải, ông Văn thu về khoảng 50 triệu đồng từ nuôi ong.

■ NGUYỄN THỊ LOAN
(Học viện Thanh thiếu niên)

Sinh ra và lớn lên tại vùng đất miền trung du Phú Thọ, chính vì vậy mà tôi thấu hiểu đến tận cùng sự cần cỗi của đất, nỗi truan chuyên vất vả của biết bao nhiêu kiếp người nơi đây. Huyện tôi sinh sống chỉ có một ít chân ruộng trũng xen giữa các quả đồi, dãy núi, dùng để canh tác lúa nước, còn tất cả cuộc sống của người dân đều trông chờ vào cây chè, cây sắn (người miền Nam gọi là khoai mì) và một ít cây cọ...

Lá sắn muối chua hay còn gọi là dưa lá sắn.

Khi tôi còn nhỏ, hầu hết các hộ dân quê tôi đều nghèo, đến ngay cả gạo trắng còn không đủ ăn, cơm còn thường xuyên phải dọn lần sắn, ngô, khoai..., hướng hồ lấy đầu ra tiền để mua thức ăn tươi là thịt, cá... Chính vì thế, nhà nào cũng chỉ quần quanh tương, cà, dưa, muối, rau hái trong vườn nhà, hay thì thoảng ra nương ra suối kiếm con tôm, con ốc mang về cải thiện mà thôi. Từ sự thiếu thốn đói khổ ấy và để cho các bữa cơm của gia đình mình thêm phần “phong phú” các món ăn, người dân quê tôi đã nghĩ ra cách làm món dưa lá sắn và từ dưa sắn chế biến ra được rất nhiều món ăn lạ miệng mà ngon.

Bà nội tôi kể rằng, ngày bà còn nhỏ cây sắn sau khi thu hoạch xong thì lá sắn chẳng ai ăn, mà người ta toàn mang cho trâu, bò ăn thay cỏ, thay rơm. Nếu nhà ai không

nuôi trâu, bò thì lá sắn cũng chỉ mang đi ủ làm phân xanh để bón ruộng mà thôi. Mãi tới lúc bà tôi lớn, mới đầu có vài người trong làng hái thử những tàu lá sắn bánh tẻ, nghĩa là không non quá và cũng không già quá, rồi mang làm dưa chua theo cung cách muối như muối dưa cải. Dưa lá sắn sau khi muối khoảng 1 tuần, rồi người ta mang ra chế biến thành món xào; kế tiếp họ mang nấu canh chua với cá, tép đồng và ăn thì thấy tuyệt ngon, thanh mát... Kể từ đó, người người, nhà nhà đều bắt chước làm món dưa sắn và dưa sắn đã trở thành món ăn bình dị, dân dã mang nét đặc trưng ở vùng đất Phú Thọ...

Vào mùa cây sắn trưởng thành, cũng như bao gia đình khác trong làng xã thì bà hoặc mẹ tôi luôn đảm nhận việc làm món dưa sắn. Chẳng mấy khi, tính từ lúc cây sắn trưởng thành cho tới khi sắn bước

vào thu hoạch là trong nhà tôi lại thiếu một vài vại dưa lá sắn, bởi đây là món dễ ăn, ngon và rất dễ chế biến kèm với nhiều thứ nguyên liệu. Trong mâm cơm, chỉ một đĩa dưa lá sắn muối chua cùng một bát nước mắm ớt cay xè là các thành viên trong gia đình tôi cũng đã có thể “đưa cơm” một cách suôn sẻ. Hôm nào có món dưa sắn xào mỡ lợn thì ai mà chẳng muốn ăn thêm chút cơm nữa, bởi vị chua thanh của lá sắn muối chua cuốn với mỡ lợn tạo nên vị béo béo, ngậy ngậy hấp dẫn đến lạ kỳ. Còn bữa nào có cá, có tép để mẹ nấu nồi canh chua om dưa lá sắn thì khỏi phải nói, tôi và mấy anh chị em trong nhà ai cũng ăn đến no căng bụng mà vẫn chưa muốn đứng lên vì quá ngon. Với món dưa sắn ăn chấm nước mắm, hay dưa sắn mang xào mỡ thì quá giản đơn, còn dưa lá sắn nấu canh chua với cá, tép thì còn

cầu kỳ đôi chút, trước khi bỏ dưa vào xào cho ngấm mắm, muối thường người ta phải phi hành mỡ cho thơm để tăng thêm phần hấp dẫn khứu giác. Sau khi dưa lá sắn được xào ngấm gia vị, nước được đổ vào đun cho những tàu lá dưa sắn chín mềm ra. Cùng lúc đó, cá, tép đã chiên vàng được bỏ vào rồi đun một lát là món canh chua dưa sắn đã hoàn thành. Canh chua dưa lá sắn ăn với cơm trắng thì tuyệt ngon. Nếu là mùa đông thì món canh này ăn nóng sẽ tăng thêm phần hấp dẫn, còn là mùa hè, để tăng phần thanh mát cho món canh, người ta thường dùng lúc canh đã nguội... Ngoài mang nấu cá, tép ra thì dưa chua lá sắn còn có thể xào mỡ, hay mang nấu với xương lợn, hay hầm với thịt bò cũng tuyệt ngon. Nói chung, đây là nguyên liệu rất dễ chế biến kèm với nhiều món ăn khác nhau và nó không chỉ ngon mà rất lành, rất sạch sẽ vì chẳng bao giờ những nương sắn, đồi sắn người ta dùng tới thuốc bảo vệ thực vật độc hại để phun trừ...

Dưa lá sắn bình dị, dân dã, lạ miệng và tuyệt ngon như vậy nên du khách thập phương tới Phú Thọ thường ai cũng muốn được thưởng thức món ăn này. Tôi còn nhớ, ngày trước nhà tôi có ông bác, bà cô bên nội, hay cả bà dì em mẹ bên ngoại sống ở Hà Nội, thi thoảng lên nhà tôi chơi cũng thường mê món dưa lá sắn này. Lúc đầu mọi người chỉ là ném thử xem sao, rồi kế tiếp sau một lần ném ấy là ai cũng “nghiên” luôn và đều tấm tắc khen ngon. Chẳng thế mà khi lên chơi, trước khi về bao giờ mọi người họ hàng cùng nài nỉ mẹ tôi “lo” cho bằng được một bịch dưa lá sắn muối chua để mang về nhà chế biến món ăn.

Rời quê lên thành phố đã lâu nhưng mỗi khi có dịp trở về nhà, tôi vẫn thường được mẹ thắt đai món canh dưa chua lá sắn tuyệt ngon, mà có lẽ ở thành phố tôi chẳng thể kiếm nổi nguyên liệu để mà nấu. May mắn lắm thì cùng chỉ độ đám bữa nửa tháng sau khi mang theo bịch dưa lá sắn mẹ cho lên trữ ăn dần, rồi món này cũng hết, vì vậy mà có muốn ăn nữa cũng đành lại phải đợi dịp về quê mới được ăn lại.

Dưa lá sắn muối chua là một món ăn rất bình dị, lạ miệng nhưng tuyệt ngon, khó quên đối với du khách mỗi dịp ghé thăm Phú Thọ.

LỄ HỘI TIỀN LA

Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia

■ THANH THỦY

Lễ hội Tiên La (Hưng Hà) là dịp để nhân dân tưởng nhớ và tôn vinh công lao của Đông Nhung Đại tướng quân Vũ Thị Thục - nữ anh hùng kiên cường của dân tộc. Năm 2025, lễ hội diễn ra trong không khí trang trọng, với nhiều hoạt động văn hóa tâm linh đặc sắc, nhằm tưởng niệm 1982 năm ngày mất của bà, cũng như khẳng định giá trị lịch sử di sản văn hóa phi vật thể quốc gia.

Dấu ấn lịch sử đền Tiên La

Những ngày tháng 3 âm lịch, nhân dân Hưng Hà nói riêng, du khách thập phương nói chung cùng hướng về vùng đất cổ Đa Cương xưa (huyện Hưng Hà ngày nay), nơi có đền Tiên La thờ Đông Nhung Đại tướng quân Vũ Thị Thục - nữ anh hùng dân tộc đã có công cứu nước, cứu dân thoát khỏi ách đô hộ của quân Đông Hán, được sử sách ghi danh và muôn đời các thế hệ người dân Việt Nam tôn vinh, ca ngợi.

Câu chuyện về đền Tiên La vẫn được lưu truyền cho đến ngày nay, kể về một nữ tướng xuất sắc mang tên Vũ Thị Thục, hay còn được gọi là Thục Nương. Bà được sinh ra trong một gia đình làm nghề bốc thuốc, chữa bệnh. Bà đẹp người, đẹp nết, văn võ song toàn, giàu lòng nhân ái yêu nước thương dân. Năm 18 tuổi, bà đính hôn với con trai trưởng huyện là Phạm Danh Hương và là quận trưởng Nam Chân. Trước ngày cưới, bà đã bị quân lính của Tô Định, lúc bấy giờ là viên quan Thái Thú của bọn phong kiến phương Bắc bắt về ép gả cho hắn. Bà nhất quyết không chịu khuất phục nên Tô Định đã tìm cách giết hại cha bà và Phạm Danh Hương, sau đó lòng bắt bà về. Bà được dân làng giúp đỡ chạy thoát, tìm đường ra bờ sông, chèo thuyền vài ngày ròng rã thì tới được vùng đất Đa Cương hương. Tại đây, bà đã chiêu binh khởi nghĩa chống lại quân xâm lược phương Bắc với 4 chữ vàng “Bát Nạn tướng quân”. Nghĩa quân do bà lãnh đạo ngày càng lớn mạnh. Năm 39 sau Công nguyên, Hai Bà Trưng dựng cờ khởi nghĩa, kêu gọi các hào kiệt cả nước về tụ nghĩa, bà cùng quân sĩ vùng Đa Cương đầu quân để hợp sức chống quân Đông Hán. Mùa xuân năm 40 thế kỷ thứ nhất, cuộc khởi nghĩa của Hai Bà Trưng toàn thắng. Sau khi lên ngôi, Trưng Vương ban phong bà là Đông Nhung Đại tướng quân Vũ Thị Thục đứng đầu các tướng. Năm 42 sau Công nguyên, vua Đông Hán sai Mã Viện đem quân sang tái chiếm nước ta. Đông Nhung Đại tướng quân Vũ Thị Thục thống lĩnh quân tiên phong cùng Hai Bà Trưng quyết liệt đánh trả quân Đông Hán. Giặc mạnh, binh yếu, đến cuối năm 43, nghĩa quân thất bại nặng nề, Hai Bà Trưng đã hy sinh anh dũng. Bà cùng nghĩa quân lui

về cố thủ tại Tiên La. Ngày 17 tháng 3 năm 43, bà đã rút gươm tự tiết tại gò Kim Quy bên dòng sông Tiên Hưng.

Cảm kích, biết ơn công đức và chí khí oai hùng của bà, nhân dân quanh vùng đã lập đền thờ. Đền thờ Thánh mẫu Đông Nhung Đại tướng quân Vũ Thị Thục tọa lạc ở hai bên bờ sông Tiên Hưng với kiến trúc uy nghi, lộng lẫy, từng bước xứng tầm với công lao to lớn của người nữ anh hùng dân tộc, trở thành một trong những điểm nhấn du lịch văn hóa tâm linh của huyện Hưng Hà.

Ông Đặng Vũ Trần Nhã, thủ nhang đền Tiên La cho biết: Đền Tiên La được xây tại gò Kim Quy (nằm giữa thôn Tiên La) theo đúng nguyên mẫu kiến trúc cổ “tiền nhất, hậu đình”, từ cột, kèo đến đao mái uốn cong với kiểu dáng lưỡng long châu nguyệt, mặt trước đền hướng ra sông Tiên Hưng, gần ngã ba đổ ra sông Luộc. Đền có 3 tòa điện chính là: tiền tế, trung tế và hậu điện hay còn gọi là hậu cung. Đặc biệt, toàn bộ vật liệu xây dựng đều bằng đá, riêng hậu cung gồm 3 gian, trong đó gian giữa là ngai và tượng thờ Đông Nhung Đại tướng quân Vũ Thị Thục, xung quanh thờ các tướng sĩ của bà. Trên nóc hậu cung treo bức đại tự “Vạn cổ anh linh”. Tương truyền, đây còn là nơi đặt mộ của bà. Cùng với kiến trúc đặc sắc, đền Tiên La còn lưu giữ nhiều đồ tế khí, đồ thờ có niên hạn từ thời Trần, Lê.

Với lịch sử khoảng 2.000 năm, đền Tiên La là một trong số ít ngôi đền có kiến trúc đá đồ sộ bậc nhất vùng châu thổ sông Hồng. Sự độc đáo của nghệ thuật kiến trúc và thế đất thiêng huyền bí của gò Kim Quy nơi tọa lạc ngôi đền, đã tạo ra sức hút mãnh liệt, hội tụ các giá trị nhân văn trong tín ngưỡng thờ Mẫu của người Việt. Đây là điểm nhấn quan trọng, là nguồn cổ vũ lớn lao để huyện Hưng Hà tiếp tục phấn đấu, giữ gìn và phát huy giá trị của quần thể khu di tích thờ Đông Nhung Đại tướng quân Vũ Thị Thục cho muôn đời sau.

Tháng 3 về Tiên La trẩy hội

Theo phong tục cổ truyền, hàng năm vào ngày 10 tháng 3 âm lịch là ngày khai mạc lễ hội Tiên La. Đây là dịp để các tầng lớp nhân dân địa phương và du khách

Đền Tiên La là một trong số ít ngôi đền có kiến trúc đá đồ sộ bậc nhất vùng châu thổ sông Hồng.

thập phương về thập nén tâm nhang tỏ lòng tri ân người nữ anh hùng dân tộc.

Ông Đặng Vũ Trần Nhã, thủ nhang đền Tiên La cho biết thêm: Đền Tiên La được công nhận di tích lịch sử văn hóa cấp quốc gia năm 1986. Hiện nay, đền còn lưu giữ nhiều đồ tế có giá trị lịch sử quý giá... Lễ hội Tiên La trở thành nét đẹp văn hóa tâm linh của cộng đồng, là dòng chảy xuyên suốt thời gian, nối liền không gian quá khứ - hiện tại - tương lai, khơi dậy và phát huy truyền thống, tôn vinh đạo lý “Uống nước nhớ nguồn”. Ngày 15/4/2016, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã đưa lễ hội Tiên La vào danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. Đây là điểm nhấn quan trọng, là nguồn cổ vũ lớn lao để chúng tôi tiếp tục phấn đấu, giữ gìn và phát huy giá trị của quần thể khu di tích thờ Đông Nhung Đại tướng quân Vũ Thị Thục cho muôn đời sau.

Những ngày này, du khách thập phương đổ về đây, vừa với tâm thức tưởng niệm Đông Nhung Đại tướng quân Vũ Thị Thục vừa để thưởng ngoạn một công trình kiến trúc cổ với cảnh quan thơ mộng. Nét nổi bật nhất của cụm di tích gồm hệ thống đền, miếu, bia đá, đình làng nơi thờ tự liên quan đến cuộc đời và sự nghiệp của Đông Nhung Đại tướng quân Vũ Thị Thục. Ông Nguyễn Văn Nhận, du khách đến từ Thành phố Hồ Chí Minh chia sẻ: Năm nào chuẩn bị đến ngày giỗ Mẫu, gia đình tôi cũng về quê tôi thập hương để cầu mong sức khỏe cho tất cả mọi người. Mỗi lần về với đền Tiên La, chúng tôi rất ấn tượng với sự mến khách của người dân nơi đây và được chiêm ngưỡng những giá trị văn hóa tâm linh, kiến trúc của ngôi đền. Đặc biệt, khi tìm hiểu về những giá trị văn hóa lâu đời của dân tộc ta, tôi càng tự hào và thêm yêu quê hương, đất nước.

Đền Tiên La mang đậm nét kiến trúc cổ truyền thống với phong cách nghệ thuật tinh xảo, độc đáo, được tu bổ qua nhiều thời kỳ nhưng vẫn giữ được vẻ cổ kính. Các công trình chính như cổng tam quan, đại bái, hậu cung, lầu chuông, lầu trống đều được chạm khắc công phu với các họa tiết rồng, phượng, tứ linh, thể

hiện sự tinh tế chạm khắc gỗ, đá của nghệ nhân xưa. Đền lưu giữ nhiều hiện vật quý như sắc phong, bia đá, câu đối cổ có giá trị nghiên cứu và bảo tồn, góp phần nghiên cứu lịch sử và văn hóa. Đặc biệt, lễ hội bảo tồn và phát huy nhiều loại hình nghệ thuật truyền thống như lễ bái yết, rước kiệu, tế lễ với các nghi lễ trang trọng, tạo nên bầu không khí sôi động, thu hút đông đảo người dân tham gia, thể hiện bản sắc văn hóa dân gian vùng đồng bằng Bắc Bộ. Ông Vũ Xuân Thắng, thành viên Ban quản lý đền Tiên La cho biết: Các hoạt động văn hóa dân gian phong phú như hát văn, hát chèo, múa rồng lân, thi giã bánh giầy, thi tìm trâu cánh phượng, kéo co, thi đấu cờ biển, pháo đất... đến thời điểm này đã được chuẩn bị chu đáo, qua đó phản ánh nếp sống và tinh thần đoàn kết của cộng đồng dân cư, tạo nên bầu không khí sôi động, thu hút đông đảo người dân tham gia, giúp bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống.

Ông Đoàn Văn Cán, Chủ tịch UBND xã Đoàn Hùng cho biết: Để tạo ấn tượng trong lòng du khách cũng như quảng bá về khu di tích lịch sử văn hóa đền Tiên La đến với mọi miền Tổ quốc, Ban tổ chức lễ hội đã tăng cường công tác tuyên truyền trước, trong và sau lễ hội. Đồng thời, chỉnh trang khuôn viên tạo sự thông thoáng, yên bình cho du khách đến tham quan. Bên cạnh đó, chúng tôi cũng chuẩn bị chu đáo các điều kiện thực hiện các nghi thức bảo đảm an toàn, trang trọng.

Bà Nguyễn Thị Tuyết, thôn Tiên La cho biết: Cả thôn Tiên La từ thanh niên, trung niên tới người cao tuổi đều chung niềm phấn khởi, nô nức, mong chờ những ngày diễn ra lễ hội. Năm nay, tôi tiếp tục tham gia các nghi thức tế lễ và hội thi giã bánh giầy, tìm trâu cánh phượng với mong muốn dâng lên Mẫu những vật phẩm ý nghĩa nhất.

Đền Tiên La không chỉ là niềm tự hào của nhân dân Hưng Hà mà còn là một di sản quý báu của dân tộc Việt Nam. Việc bảo tồn và phát huy giá trị của di tích và lễ hội là trách nhiệm của thế hệ hôm nay và mai sau.

Đền Rèm

Điểm đến DU LỊCH VĂN HÓA TÂM LINH

■ NHẬT HOÀNG
(Sinh viên thực tập)

Đền Rèm tọa lạc tại thôn An Liêm, xã Thăng Long (Đông Hưng), thờ nữ tướng Nguyễn Thị Cẩm Hoa, vị anh hùng kiên trung trong cuộc khởi nghĩa Hai Bà Trưng. Trải qua nhiều thăng trầm lịch sử, đền Rèm không chỉ là nơi tưởng nhớ công lao của vị nữ tướng mà còn là điểm đến du lịch văn hóa tâm linh của người dân địa phương và du khách thập phương.

Nghỉ thức rước kiệu tại lễ hội đền Rèm.

Công lao nữ tướng Nguyễn Thị Cẩm Hoa

Nguyễn Thị Cẩm Hoa (tự Cẩm Nương) hay còn được gọi là Thánh mẫu Cẩm Hoa, sinh năm 10 sau Công nguyên, quê ngoại ở thôn An Liêm. Cha là huyện lệnh vùng Ái Châu (Thanh Hóa ngày nay), một vị quan đức độ, thương dân, chống lại sự áp bức của nhà Hán. Vì không chịu dâng con gái cho phù Thái Thú, ông bị Tô Định sát hại. Sau đó, quân Hán truy đuổi hai mẹ con bà, buộc họ phải chia nhau lẫn trốn. Cẩm Nương tìm về Lộ Xá Trang (nay thuộc xã Thăng Long) nung nấu ý chí đền nợ nước, trả thù nhà.

Dân đời bờ sông Tiên Hưng đã tôn Cẩm Nương là minh chủ, chặt dâu làm cung, vót tre gai làm mác, ngày đêm luyện tập chờ thời. Khi Hai Bà Trưng chiêu mộ hiền tài, Cẩm Nương chọn 30 hương binh

Hoạt động tế lễ tại lễ hội đền Rèm.

lên Mê Linh tụ nghĩa. Khi Hai Bà Trưng khởi nghĩa, cánh quân Cẩm Nương tung hoành miền Tây, góp công lớn trong việc hạ thành Mai Lĩnh (nay thuộc Thanh Oai, Hà Nội). Nhờ chiến công hiển hách, bà được Trưng Vương phong chức “Mai Lĩnh tướng quân” và giao nhiệm vụ bảo vệ kinh thành Mê Linh.

Khi Mã Viện đem quân tái chiếm nước ta, bà được lệnh đưa quân lên tử thủ tại Cẩm Khê (nay thuộc Yên Lạc, Vĩnh Phúc) chiến đấu bảo vệ vua ở Hát Môn (nay thuộc Phúc Thọ, Hà Nội). Khi Trưng Vương tuần tiết, bà tiếp tục thu gom tàn quân về Thăng Long, lập căn cứ tiếp tục chiến đấu. Đến trung tuần tháng 8 năm Nhâm Dần (năm 42 sau Công nguyên), quân Đông Hán bao vây căn cứ. Không thể thoát khỏi vòng vây, nữ tướng Cẩm Hoa cùng quân sĩ chiến đấu đến cùng. Trước khi tuần tiết vào ngày 12/8 âm lịch, bà đã ngẩng mặt lên trời mà nói: “Ta sinh ra vì việc nước, chết vì việc nước, chết cũng như sống vậy!”.

Chứng tích lịch sử, niềm tự hào của nhân dân địa phương

Để tưởng nhớ công lao của nữ tướng Nguyễn Thị Cẩm Hoa, nhân dân xã Thăng Long đã lập đền Rèm để thờ phụng bà cho đến ngày nay. Đền được công nhận di tích lịch sử văn hóa cấp tỉnh vào năm 1991 và đến năm 2010, đình, đền Rèm được công nhận là cụm di tích lịch sử văn hóa. Đền Rèm không chỉ là công trình kiến trúc cổ kính mà còn là nơi hội tụ tinh thần yêu nước, ý chí kiên cường của dân tộc. Việc bảo tồn và phát huy giá trị của đền không chỉ giúp gìn giữ truyền thống mà còn góp phần giáo dục các thế hệ sau về lòng yêu nước và niềm tự hào dân tộc. Ông Đào Xuân Lai, 77 tuổi, thôn Thượng Hạ Phan, xã Quỳnh Hoàng (Quỳnh Phụ) chia sẻ: Là hậu duệ bên nội, chúng tôi rất vui mừng và tự hào về nữ tướng Nguyễn Thị Cẩm Hoa. Tôi mong muốn thế hệ trẻ tiếp tục gìn giữ, phát huy giá trị văn hóa của di tích.

Trải qua bao thăng trầm thời gian, đến nay ngôi đền vẫn còn lưu giữ nhiều dấu tích cổ xưa như: chuông đồng có niên đại Tự Đức, những án cổ bằng gỗ, tượng thờ nữ tướng Nguyễn Thị Cẩm Hoa và đặc biệt là 3 đạo sắc phong của triều đại phong kiến nhà Nguyễn cho vị Thánh mẫu có công với dân, với nước. Đến nay, đền Rèm đã trải qua năm lần trùng tu, trong đó cung Đệ Nhất được trùng tu năm 2009, cung Đệ Nhị và cung Mẫu được trùng tu năm 2023. Hàng năm, lễ hội được địa phương tổ chức từ ngày 1 - 3/2 âm lịch nhằm tưởng nhớ ngày sinh của bà 2/2, thu hút đông đảo nhân dân và du khách thập phương, là dịp để bày tỏ lòng thành kính đối với nữ tướng Nguyễn Thị Cẩm Hoa, đồng thời kết nối cộng đồng, giữ gìn truyền thống văn hóa. Bà Nguyễn Thị Oanh, đội tế nữ quan thôn An Liêm chia sẻ: Mặc dù đang đi làm ở công ty, công việc rất bận mải nhưng đã 20 năm nay, cứ mỗi năm 2 lần vào dịp lễ hội đền Rèm vào tháng 2 và lễ hội đình Rèm vào tháng 8 âm lịch, tôi lại thu xếp công việc tham gia đội tế.

Ông Nguyễn Huy Thành, Chủ tịch UBND xã Thăng Long, Trưởng ban quản lý di tích đền Rèm cho biết: Nhiều năm trở lại đây, UBND xã Thăng Long chỉ đạo, quán triệt tổ chức lễ hội đền Rèm bảo đảm trang trọng, an toàn, không để xảy ra tình trạng lợi dụng lễ hội trục lợi làm mất đi vẻ mỹ quan của đền; tích cực tuyên truyền, giáo dục truyền thống uống nước nhớ nguồn, quảng bá những giá trị lịch sử văn hóa, xây dựng ý thức trách nhiệm đối với việc bảo vệ, phát huy các giá trị di tích, đáp ứng nhu cầu du lịch văn hóa tâm linh của các tầng lớp nhân dân.

Mùa hoa gọi nhớ

■ PHẠM THỊ MỸ LIÊN
(Điện Bàn, Quảng Nam)

Tháng tư về mang theo nắng hanh hao và những cơn mưa đầu mùa bất chợt. Nhưng hơn cả, đó là mùa của hoa loa kèn - loài hoa trắng tinh khôi, giản dị mà thanh tao, chỉ nở một thời gian ngắn rồi lặng lẽ rời đi như một lời chào nhẹ nhàng của tháng tư.

Mỗi năm, khi những gánh hàng rong chở đầy những bông loa kèn chạy dọc các con phố, tôi lại thấy lòng mình chùng xuống, như thể có một điều gì đó thân thuộc, một nỗi nhớ mơ hồ len lỏi trong tâm trí. Hà Nội tháng tư là mùa của loa kèn. Những gánh hoa rong ruổi trên phố, những bó hoa trắng muốt nép mình trong những chiếc giỏ xe đạp cũ kỹ, tất cả tạo nên một bức tranh dịu dàng mà người ta chẳng nỡ rời mắt.

Tôi nhớ những sáng sớm tinh mơ, khi tiếng rao quen thuộc vang lên trong con ngõ nhỏ, mẹ thường mua một bó loa kèn về cắm trong chiếc bình sứ trên bàn trà. Những cánh hoa trắng muốt, nhụy vàng e ấp, tỏa ra một mùi hương nhẹ nhẹ, làm căn phòng như sáng bừng lên một góc trời bình yên. Hoa loa kèn không rực rỡ như hướng dương, chẳng kiêu sa như hồng nhung, cũng không thơm ngát như ngọc lan, nhưng lại mang một vẻ đẹp riêng - mộc mạc, thanh khiết, nhẹ nhàng mà sâu lắng. Đó là loài hoa của sự tinh khôi, của những điều bình dị mà bền lâu.

Hoa loa kèn tháng tư gọi nhớ những năm tháng cũ. Có lần tôi đứng trên ban công, nhìn những cánh hoa trắng đung đưa trong gió, lòng bỗng chùng lại khi nhớ về một người đã từng rất thương. Ngày ấy, chúng tôi thường hẹn nhau vào những chiều tháng tư. Hà Nội khi ấy vẫn còn những ngày se lạnh, nắng chưa quá gay gắt, những con đường như dịu dàng hơn khi có những gánh hoa rong ngang qua. Tôi nhớ những lần đạp xe chở nhau trên những con phố nhỏ, đi qua Hồ Tây lộng gió, dừng lại ở một quán quen, ngồi bên ly trà ấm, lặng lẽ nhìn dòng

người qua lại. Chỉ thế thôi, mà lòng thấy an yên đến lạ. Có một lần, người ấy mua tặng tôi một bó loa kèn. Tôi đã giữ nó rất lâu, ngắm từng cánh hoa hé nở, rồi tàn úa dần theo thời gian. Khi những cánh hoa cuối cùng rụng xuống, tôi hiểu rằng có những điều dù đẹp đến đâu cũng không thể mãi mãi ở bên ta. Từ đó, mỗi khi tháng tư về, tôi lại mua một bó loa kèn, không phải để cắm trong bình mà để nhắc nhở mình về những điều đã qua - những kỷ niệm đẹp, những người đã từng ghé ngang cuộc đời và cả những điều không thể níu giữ.

Hoa loa kèn chỉ nở rộ trong khoảng một tháng rồi lại lụi tàn, nhường chỗ cho những mùa hoa khác. Loa kèn giống như những khoảnh khắc đẹp trong đời - ngắn ngủi nhưng đáng trân trọng. Có lẽ vì thế mà người ta hay ví hoa loa kèn như thanh xuân. Những năm tháng tuổi trẻ của chúng ta cũng vậy, rực rỡ, trong trẻo nhưng rồi cũng trôi qua thật nhanh. Có những giấc mơ đã thành hiện thực, có những ước mơ mãi nằm lại ở một góc ký ức. Nhưng dù thế nào, khi ngoảnh đầu nhìn lại, ta vẫn thấy biết ơn vì đã từng sống hết mình, từng yêu, từng mơ, từng có những ngày tháng tư đầy ấp kỷ niệm.

Giờ đây, mỗi khi ngang qua một gánh hàng rong bán loa kèn, tôi vẫn dừng lại mua một bó, như một thói quen đã ăn sâu vào tiềm thức. Tôi vẫn thích ngắm nhìn những cánh hoa trắng muốt ấy, vẫn thấy lòng mình dịu lại mỗi khi tháng tư về. Bởi vì với tôi, hoa loa kèn không chỉ là một loài hoa, mà là một phần của ký ức, là lời nhắc nhở về những ngày tháng tươi đẹp đã qua và cả những điều đáng trân quý trong cuộc đời.

THÁNG TƯ

■ NGÂN HẬU
Đông Hưng

Đã lâu rồi...
Anh chẳng về quê cũ
Nắng tháng tư vừa đủ trắng loa kèn
Đường phố vắng gót hồng quen lối nhỏ
Tiếng dương cầm rơi uớt ngõ bằng khuâng.

Rót sâu thương...
Cụng ly bên hoài niệm
Mắc lời yêu thắt dải yếm hẹn thề
Bước chân qua bao sóng đời dâu bể
Ân tình nào ai đâu dễ lãng quên.

Cũng như em...
Thời đi vãng êm đêm
Chiều vẫn tím bên thềm xưa lá đổ
Tháng tư về tiếng lòng nhau dụ dỗ
Đợi chờ ngày nơi bến đỗ anh sang.

Tháng tư về hương trời đất thênh thang
Loa kèn nở thơm xôn xang lòng phố
Mắt ai say trong nắng chiều chín rộ
Màu non tơ vàng óng đổ bên thềm

Ta muốn quàng lên một dải mây êm
Niu cơn gió thoảng mềm bay rất nhẹ
Tiếng em cười trên hiên nhà khe khẽ
Thoáng đâu đây cảm xúc cứ dâng trào.

